

ZARZĄDZENIE Nr 86 /2013
STAROSTY SŁUPSKIEGO
z dnia 25 listopada 2013 roku

OPINIA
Zarządzenie pod wzglę
dem formalno-prawnym nie budzi
zastrzeżeń.
Słupsk, dnia 18.11.2013
Radca Prawny

**w sprawie wprowadzenia Karty Oceny Ryzyka na stanowiskach pracy
w Starostwie Powiatowym w Słupsku**

Na podstawie art. 226 Kodeksu pracy oraz § 39 ust.2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bhp (Dz. U. z 2003r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.)

**Starosta Słupski
zarządza, co następuje:**

§ 1

Wprowadza się Karty Oceny Ryzyka na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Słupsku, stanowiące załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Zobowiązuje się kierowników komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Słupsku do zapoznania podległych pracowników z treścią Karty Oceny Ryzyka na stanowiskach pracy w terminie 14 dni roboczych od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia.
2. W przypadku nieobecności pracownika w pracy, czynności o których mowa w ust. 1 winny być dokonane w terminie 3 dni roboczych od dnia powrotu pracownika do pracy.
3. Fakt zapoznania się pracownika z Kartą Oceny Ryzyka potwierdza podpisane przez niego Oświadczenie, którego wzór stanowi załącznik Nr 2 do zarządzenia.
4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, kierownik komórki organizacyjnej przekazuje, najpóźniej w dniu następnym po jego podpisaniu, na stanowisko do spraw kadr, gdzie przechowywane jest w aktach osobowych pracownika.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierza się starszemu specjalście ds. BHP.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

STAROSTA
Sławomir Ziemanowicz
Sławomir Ziemanowicz

Janusz...
Beck

UZASADNIENIE

do projektu zarządzenia Starosty Słupskiego w sprawie wprowadzenia Karty Oceny Ryzyka na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Słupsku

Konieczność wydania niniejszego zarządzenia wynika z art. 226 Kodeksu pracy oraz § 39 ust.2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bhp (Dz. U. z 2003r. Nr 169, poz. 1650 ze zm.).

Według zaleceń Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego niezbędne było dokonanie ponownej oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy występujących w Starostwie Powiatowy w Słupsku z uwzględnieniem narażenia pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zgodnie z §5.1 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki (Dz. U. z 2005r. Nr 81, poz. 716).

Stanisław Junczewicz

STARSZY SPECJALISTA
ds. BHP

I. OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO METODĄ RISK SCORE

1. Metoda Risk Score jest jakościową, wskaźnikową metodą oceny ryzyka, w której określone w definicji ryzyka prawdopodobieństwo skutków zdarzenia jest uszczegółowione i przedstawione przez dwa parametry ryzyka tj. ekspozycję na zagrożenie i prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia.

Wartościowanie ryzyka opisuje wyrażenie: $R = S \times E \times P$

S - potencjalne skutki zagrożenia, **E** - ekspozycja na zagrożenie, **P** - prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia

1.1. Ocena potencjalnych skutków zagrożenia

Ocena parametru S- stopień ciężkości potencjalnych następstw zagrożenia

Wartość S	Strata	Charakterystyka	
		Skutki dla ludzi	Straty materialne
100	poważna katastrofa	wiele ofiar śmiertelnych	powyżej 30 mln zł
40	katastrofa	kilka ofiar śmiertelnych	10-30 mln zł
15	bardzo duża	ofiara śmiertelna	1 - 10 mln zł
7	duża	ciężki uraz ciała	30 tys. – 1 mln. zł
3	średnia	absencja	3- 30 tys. zł
1	mała	udzielenie pierwszej pomocy	do 3 tys. zł

1.2. Ocena ekspozycji na zagrożenie

Ocena parametru E – czas ekspozycji oddziaływania szkodliwych czynników na pracownika

Wartość E	Charakterystyka ekspozycji
10	stałe narażenia na zagrożenie
6	częste (codzienne)
3	sporadyczne (raz na tydzień)
2	okazjonalne (raz na miesiąc)
1	minimalne (kilka razy rocznie)
0,5	znikome (raz do roku)

1.3. Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia

Ocena parametru P – prawdopodobieństwo urazu lub utraty zdrowia

Wartość P	Zagrożenie	Szansa
10	wysoce prawdopodobne	50% (1 na 2)
6	prawdopodobne	10% (1 na 10)
3	mało prawdopodobne, ale możliwe	1% (1 na 100)
1	tylko sporadycznie możliwe	0,1% (1 na 1000)
0,5	możliwe do pomyślenia	0,01% (1 na 10 000)
0,2	praktycznie niemożliwe	0,001% (1 na 100 000)
0,1	tylko teoretycznie możliwe	0,0001% (1 na 1 000 000)

1.4. Kategorie ryzyka zawodowego w metodzie Risk Score

Wartość ryzyka WR	Kategoria ryzyka	Działanie zapobiegawcze
do 20	pomijalne	Nie jest konieczne podejmowanie działań
21 – 70	małe	Utrzymać ryzyko na tym samym poziomie lub dążyć do jego zmniejszenia
71 – 200	średnie	Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka
201 – 400	duże	Podjąć natychmiastowe działania w celu zmniejszenia ryzyka do poziomu akceptowalnego. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego
ponad 400	bardzo duże	Praca nie może być rozpoczęta ani kontynuowana do czasu obniżenia poziomu ryzyka

II. OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO NA STANOWISKACH PRACY W STAROSTWIE POWIATOWYM W SŁUPSKU

Ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Słupsku przeprowadzono w oparciu o metodę RISK SCORE – jakościowe szacowanie ryzyka.

1. Pracownik na stanowisku Starosta, Wicestarosta, Sekretarz Powiatu

1.1. Opis stanowiska pracy

Pracownik na stanowisku Starosta, Wicestarosta, Sekretarz Powiatu wykonuje swoje czynności w pomieszczeniach wewnątrz budynku oraz w terenie i jest związana z zapewnieniem sprawnego funkcjonowania Urzędu, planowaniem, nadzorowaniem pracy podległych pracowników, informowaniem organów, instytucji i osób fizycznych oraz udostępnianiem dokumentów znajdujących się w posiadaniu urzędu, jeżeli prawo tego nie zabrania, oraz reprezentowaniem powiatu na zewnątrz. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, samochód służbowy, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Stanowisko pracy znajduje się w pokoju mającym przeciętnie 16 m², wyposażone jest w biurko i krzesło dostosowane do wymagań jakie powinny spełniać. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Temperatura w budynku utrzymywana jest w granicach 20-24°C a wilgotność względna waha się pomiędzy 50-60%. Oświetlenie jest mieszane dzienne i sztuczne. Podłoga w miejscu pracy równa, z progami między pomieszczeniami, niepyłająca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2 m, występują schody pomiędzy piętami, drogi ewakuacyjne są oznakowane.

1.2. Zakres obowiązków pracownika

Starosta, Wicestarosta, Sekretarz Powiatu reprezentuje Urząd na zewnątrz, a ponadto kieruje pracą Urzędu oraz nadzoruje i koordynuje całokształt jego działalności. W ramach realizacji obowiązków statutowych podejmowanie współpracy z organami administracji państwowej. Pozycja pracy przeważnie siedząca.

1. Wprowadzanie i przetwarzanie danych z wykorzystaniem zestawu przenośnego laptop.
2. Korzystanie z elektronicznych nośników informacji.
3. Współpraca z pracownikami.
4. Utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy.

1.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa wykonywana 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰, a ponadto często poza godzinami służbowymi

1.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- narządu wzroku,
- układu mięśniowo-szkieletowego,
- psychiczne związane m.in. ze złymi stosunkami międzyludzkimi, może być narażony na oskarżenia, ataki fizyczne i słowne

1.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

- okulary ochronne do pracy przy komputerze,
- instrukcję przeciwpożarową

inne środki profilaktyczne:

- okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp,
- podręczny sprzęt ppoż.,
- zapoznanie z instrukcjami bhp i ppoż.,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.,
- po każdej godzinie pracy przy komputerze przysługuje 5 minutowa przerwa

1.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka dla pracownika na stanowisku Starosta, Wicestarosta, Sekretarz Powiatu

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
3.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
4.	Wirus opryszczki pospolitej-Herpesviridae	Ludzie	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień
	Grupa 2	Bezpośrednia przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk		Absencja	Częsta, (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
5.	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie	Szczepienia ochronne
	Grupa 3			Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
6.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne (biomasy)	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Powietrzno-kropelkowa	Absencja	Częsta, (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe		Wskazana jest kontrola zagrożenia

Lp.	Zagrozenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
7.	Borrelia burgdorferi (krętek wywołujący boreliozę) Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty)	Ludzie, ukąszenie przez kleszcze, komary, meszki, roztocza	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergii skórna	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny, szczepienie szczepionką przeciwko odkleszczowemu zapaleniu mózgu, stosowanie preparatów	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia – kropelkowa, lub poprzez płyny ustrojowe, kichanie itp.		Absencja	Częsta, (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
8.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe, kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 3			Absencja	Częsta, (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI									
Lp.	Zagrozenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat na znak bezpieczeństwa; dobrej jakości i produkcji renomowanych firm, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy	
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI									
Lp.	Zagrozenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	Energia elektryczna	Urządzenia zasilane energią elektryczną, samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem, niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdka, wtyczki, kable.	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 40, B. duże	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń, okresowa kontrola instalacji elektrycznej, kontrola wzrokowa sprzętu przed rozpoczęciem pracy	
				Śmierć lub choroba zawodowa	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola		

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
2.	Poparzenie	Nieostrożne posługiwanie się czajnikiem, gorące naczynia, przygotowywanie gorących napojów	Poparzenie termiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Małe	Wzmószona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych.	Poparzenie ciała, zatrucia, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., przestrzeganie przepisów, podręczny sprzęt gaśniczy, wzmószona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoż. sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoż., porządek w miejsce pracy, czujniki dymu
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
4.	Przeciążenie narządu wzroku	Praca przy komputerze, bez przerw, niewłaściwe oświetlenie. wzmószona koncentracja uwagi, zbyt intensywna praca przy komputerze, efekt mikroolśnienia	Bóle oczu, łzawienie, osłabienie wzroku, zapalenie spojówek	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Prawidłowe oświetlenie, ograniczenie ekspozycji, (przerwy w pracy), okulary korekcyjne i/lub ochronne, badania okresowe wzroku
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Praca z monitorem ekranowym	Choroby układu nerwowego, krwionośnego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, monitor o obniżonym poziomie promieniowania
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
6.	Przeciążenie układu ruchu (statyczne)	Praca przy komputerze w pozycji siedzącej, brak przerw w pracy, nieergonomiczne stanowisko pracy	Choroby układu ruchu zwyrodnienia kręgosłupa, bóle szyi, mięśni, barków	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Ergonomiczne przystosowanie stanowiska do wykonywanej pracy, ograniczenie ekspozycji
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
7.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie lub nierówne podłogi, uszkodzona wykładzina podłogowa lub zmywalna, wąskie przejścia pomiędzy meblami, progi w drzwiach	Zwichnięcia, złamania kończyn, potłuczenia, siniaki	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, dobry stan podłóg oraz wykładzin, odpowiednie obuwie, oznakowanie progów, wzmószona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
8.	Upadek na niższy poziom	Przemieszczanie się po schodach. Korzystanie z drabiny podczas wyjmowania akt z górnych półek szaf	Złamania, stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Stosowanie przez pracownika odpowiedniego obuwia, czyste i nie śliskie schody bez uszkodzonych stopni z poręczą, dobry stan techniczny drabin, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
9.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępy)	Ograniczona przestrzeń pracy, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje, nie ergonomiczne stanowisko pracy, progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, drzwi, niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych, nie zastawianie przejść ewakuacyjnych
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
10.	Uderzenie, przyciśnięcie spadającym materiałem	Bezlądnie ułożone przedmioty na półkach i szafach	Potłuczenia, guzy, siniaki	Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	Utrzymanie porządku, stabilne składowanie dokumentów szafach z uwzględnieniem środka ciężkości, przestrzeganie dopuszczalnego obciążenia półek, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Wypadki Komunik.	Błędy innych użytkowników ruchu drogowego, niesprawność środka transportu, błędy prowadzącego pojazd	Śmierć lub inne skutki wypadku	S = 15 B. duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Postępowanie zgodnie z przepisami ruchu drogowego, dbałość o sprawność techniczną pojazdu, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
12.	Zmienne warunki atmosferyczne	Praca w terenie w różnych warunkach atmosferycznych, reprezentowanie powiatu na zewnątrz, na budowach i na terenach lustrowanych	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
13.	Kontakt pracownika z ostrymi elementami	Nieostrożność, nieuwaga podczas używania różnych narzędzi biurowych (zszywacz, nożyczki, nóż)	Skaleczenia, zakażenia, rany rąk	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Przestrzeganie przepisów bhp, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
14.	Stres	Koncentracja uwagi, świadomość konsekwencji popełnionego błędu, odpowiedzialność, złożone i terminowe zadania, konflikty międzyludzkie	Choroby układu nerwowego, pokarmowego, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
15.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy, korytarzy, klatek schodowych, i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa, pomiary oświetlenia na stanowisku pracy, wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Oślepienie odbiciami światła słonecznego od szyb	Czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
16.	Agresja petentów	Kontakt z agresywnymi petentami	Potłuczenia, stres	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Szkolenia dotyczące obsługi stron, (trudnych klientów), relaksacja, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
17.	Agresja zwierząt	Kontakt ze zwierzętami (psy, koty, dzikie zwierzęta))	Rany, pogryzienia, zadrapania, wścieklizna	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Unikać wszelkiego kontaktu z dzikimi zwierzętami, regularnie szczepienia, szkolenia, wzmożona uwaga, środki odstraszające
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
18.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz – w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
19.	Hałas	Urządzenia zainstalowane w biurze, samochodzie, źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Wpływ na układ nerwowy, rozproszenie uwagi	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych urządzeń”, ograniczenie hałasu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
20.	Czynniki biologiczne (wirus grypy, prątki gruźlicy)	Interesanci, współpracownicy	Grypa, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Badania okresowe, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
21.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat bezpieczeństwa, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
<p>Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby</p>								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku administracyjno –biurowym pełniącego obowiązki Starosty, Wicestarosty, Sekretarz Powiatu jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy biurowej i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych.

2. Pracownik na stanowisku kierowniczym (Skarbnik Powiatu, Naczelnik Wydziału. Kierownik Oddziału

2.1. Opis stanowiska pracy

Pracownik na stanowisku kierowniczym przez większą część czasu planuje i nadzoruje pracę podległych pracowników. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Osoba zatrudniona na tym stanowisku wychodzi poza teren Urzędu w ramach wykonywania czynności służbowych. Stanowisko pracy znajduje się w pokoju mającym przeciętnie 16m², wyposażone jest w biurko i krzesło dostosowane do wymagań jakie powinny spełniać. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Temperatura w budynku utrzymywana jest w granicach 20-24°C, a wilgotność względna waha się pomiędzy 50- 60%. Oświetlenie jest mieszane dzienne i sztuczne. Podłoga w miejscu pracy równa, z progami między pomieszczeniami, niepyląca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2m, występują schody pomiędzy piętrami, drogi ewakuacyjne są oznakowane.

2.2. Zakres obowiązków pracownika

Na stanowisku kierowniczym, wykonywane są czynności związane z procesami decyzyjnymi, z dużą odpowiedzialnością za podjęte decyzje. Prowadzeniem dokumentacji biurowej, wykonywaniem czynności przy obsłudze monitorów ekranowych oraz urządzeń biurowych, jak również z jazdą samochodem służbowym lub prywatnym wykorzystywanym do celów służbowych – praca w terenie. Komunikowanie z innymi pracownikami odbywa się bezpośrednio poprzez kontakt osobisty lub za pomocą komputera, telefonu. Opracowane i przygotowane dokumenty oraz informacje przechowywane są w segregatorach lub teczkach pracy rozmieszczanych na regałach biurowych lub w szafkach z możliwością sięgania po nie z poziomu podłogi lub przy użyciu drabinki.

1. Wprowadzanie i przetwarzanie danych z wykorzystaniem (zestawu komputerowego stacjonarnego składającego się z stacji, monitora, klawiatury i myszy lub zestawu przenośnego laptop).
2. Korzystanie z elektronicznych nośników informacji.
3. Współpraca z innymi pracownikami i obsługa petentów,
4. Utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy.

2.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa wykonywana 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰, a ponadto poza godzinami służbowymi

2.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- narządu wzroku,
- układu mięśniowo-szkieletowego

Pracownik poddany jest też obciążeniom psychicznym związanym m.in. z pośpiechem w wykonywaniu pracy i odpowiedzialnością za bezbłądność przygotowywanych dokumentów czy wydanych opinii.

2.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

- okulary ochronne do pracy przy komputerze,
- instrukcję przeciwpożarową

inne środki profilaktyczne:

- okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp,
- podręczny sprzęt ppoż., zapoznanie z instrukcjami bhp i ppoż., terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.,
- po każdej godzinie pracy przy komputerze przysługuje 5 minutowa przerwa

2.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka dla pracownika na stanowisku kierowniczym

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
3.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień) (1godz.)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirus opryszczki pospolitej-Herpesviridae	Ludzie	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień
	Grupa 2	Bezpośrednia przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk		Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
5.	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie	Szczepienia ochronne
	Grupa 3			Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
6.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne (biomasy)	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej - ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
7.	Borrelia burgdorferi (krętek wywołujący boreliozę) Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty)	Ludzie, ukąszenie przez kleszcze, komary, meszki, roztocza	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergія skórna	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny, szczepienie szczepionką przeciwko odkleszczowemu zapaleniu mózgu, stosowanie preparatów	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia – kropelkowa, lub poprzez płyny ustrojowe, kichanie itp.		Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
8.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe, kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 3			Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI									
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat na znak bezpieczeństwa; dobrej jakości i produkcji renomowanych firm, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy	
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Energia elektryczna	Urządzenia zasilane energią elektryczną, samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem, niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdka, wtyczki, kable.	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 40, B. duże	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń, okresowa kontrola instalacji elektrycznej, kontrola wzrokowa sprzętu przed rozpoczęciem pracy
				Śmierć lub choroba zawodowa	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
2.	Poparzenie	Nieostrożne posługiwanie się czajnikiem, gorące naczynia , przygotowywanie gorących napojów	Poparzenie termiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Małe	Wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych.	Poparzenie ciała , zatrucia, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., przestrzeganie przepisów, podręczny sprzęt gaśniczy, wzmożona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoż. sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoż., porządek w miejsce pracy, czujniki dymu
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
4.	Przeciążenie narządu wzroku	Praca przy komputerze, bez przerw, niewłaściwe oświetlenie. wzmożona koncentracja uwagi, zbyt intensywna praca przy komputerze, efekt mikroolśnienia	Bóle oczu, łzawienie, osłabienie wzroku, zapalenie spojówek	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Prawidłowe oświetlenie, ograniczenie ekspozycji, (przerwy w pracy), okulary korekcyjne i/lub ochronne, badania okresowe wzroku
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Praca z monitorem ekranowym	Choroby układu nerwowego, krwionośnego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, monitor o obniżonym poziomie promieniowania
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
6.	Przeciążenie układu ruchu (statyczne)	Praca przy komputerze w pozycji siedzącej, brak przerw w pracy, nieergonomiczne stanowisko pracy	Choroby układu ruchu zwyrodnienia kręgosłupa, bóle szyi, mięśni, barków	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Ergonomiczne przystosowanie stanowiska do wykonywanej pracy, ograniczenie ekspozycji
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
7.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie lub nierówne podłogi , uszkodzona wykładzina podłogowa lub zmywalna, wąskie przejścia pomiędzy meblami, progi w drzwiach	Zwichnięcia, złamania kończyn, potłuczenia, siniaki	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, dobry stan podłóg oraz wykładzin, odpowiednie obuwie, oznakowanie progów, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
8.	Upadek na niższy poziom	Przemieszczanie się po schodach. Korzystanie z drabiny podczas wyjmowania akt z górnych półek szaf	Złamania, stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Stosowanie przez pracownika odpowiedniego obuwia, czyste i nie śliskie schody bez uszkodzonych stopni z poręczą, dobry stan techniczny drabin, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
9.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępy)	Ograniczona przestrzeń pracy, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje, nie ergonomiczne stanowisko pracy, progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, drzwi, niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych, nie zastawianie przejść ewakuacyjnych
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
10.	Uderzenie, przyciśnięcie spadającym materiałem	Bezładnie ułożone przedmioty na półkach i szafach	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, stabilne składowanie dokumentów szafach z uwzględnieniem środka ciężkości, przestrzeganie dopuszczalnego obciążenia półek, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Wypadki komunikacyjne	Błędy innych użytkowników ruchu drogowego, niesprawność środka transportu, błędy prowadzącego pojazd	Śmierć lub inne skutki wypadku	S = 15 B. duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Postępowanie zgodnie z przepisami ruchu drogowego, dbałość o sprawność techniczną pojazdu, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
12.	Zmienne warunki atmosferyczne	Praca w terenie w różnych warunkach atmosferycznych , reprezentowanie powiatu na zewnątrz, na budowach i na terenach lustrowanych	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
13.	Kontakt pracownika z ostrymi elementami	Nieostrożność, nieuwaga podczas używania różnych narzędzi biurowych (zszywacz, nożyczki, nóż)	Skaleczenia, zakłucia, rany rąk	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Przestrzeganie przepisów bhp, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
14.	Stres	Koncentracja uwagi, świadomość konsekwencji popełnionego błędu, odpowiedzialność, złożone i terminowe zadania, konflikty międzyludzkie	Choroby układu nerwowego, pokarmowego, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
15.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy, korytarzy, klatek schodowych, i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa, pomiary oświetlenia na stanowisku pracy, wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Oślepienie odbiciami światła słonecznego od szyb	Czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła		
		Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia			
16.	Agresja petentów	Kontakt z agresywnymi petentami	Potłuczenia, stres	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Szkolenia dotyczące obsługi stron, (trudnych klientów), relaksacja, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
17.	Agresja zwierząt	Kontakt ze zwierzętami (psy, koty, dzikie zwierzęta))	Rany, pogryzienia, zadrapania, wścieklizna	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Unikać wszelkiego kontaktu z dzikimi zwierzętami, regularnie szczepienia, szkolenia, wzmożona uwaga, środki odstraszające
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
18.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz – w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
19.	Hałas	Urządzenia zainstalowane w biurze, samochodzie, źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Wpływ na układ nerwowy, rozproszenie uwagi	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0, 5	R = 9 Akceptowalne	Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych urządzeń”, ograniczenie hałasu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
20.	Czynniki biologiczne (wirus grypy, prątki gruźlicy)	Interesanci, współpracownicy	Grypa, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Badania okresowe, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
21.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat bezpieczeństwa, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy
Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku administracyjno –biurowym pełniącego obowiązki kierownicze jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy biurowej i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy biurowej zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

3. Pracownik administracyjno-biurowy (praca z komputerem)

3.1. Opis stanowiska pracy

Pracownik administracyjno – biurowy przez większą część czasu wykonuje prace biurowe, pracuje przy komputerze a także porusza się po terenie urzędu w celu przekazania lub odebrania dokumentów, nad którymi pracuje. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Osoba zatrudniona na tym stanowisku sporadycznie musi wychodzić poza teren zakładu pracy w ramach wykonywania czynności służbowych. Dokumentacja, z której korzysta pracownik, jest umieszczona w szafach stojących na podłodze. Pracownik, aby sięgnąć na wyżej umieszczone półki niejednokrotnie musi korzystać z drabinek rozstawnych. Stanowisko pracy znajduje się w pokoju mającym przeciętnie 16 m², wyposażone jest w biurko i krzesło dostosowane do wymagań jakie powinny spełniać. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Temperatura w budynku utrzymywana jest w granicach 20-24°C a wilgotność względna waha się pomiędzy 50-60%. Oświetlenie jest mieszane dzienne i sztuczne. Podłoga w miejscu pracy równa, z progami między pomieszczeniami, niepyląca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2 m, występują schody pomiędzy piętrami, drogi ewakuacyjne są oznakowane.

3.2. Zakres obowiązków pracownika

Do obowiązków pracownika należy:

1. Wprowadzanie i przetwarzanie danych z wykorzystaniem (zestawu komputerowego stacjonarnego składającego się z stacji, monitora, klawiatury i myszy lub zestawu przenośnego laptop).
2. Obsługa komputera i innych urządzeń peryferyjnych (drukarki).
3. Korzystanie z elektronicznych nośników informacji.
4. Współpraca z innymi pracownikami i obsługa klientów,
5. Utrzymywanie ładu i porządku na stanowisku pracy.

3.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa wykonywana 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰

3.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- narządu wzroku,
- układu mięśniowo-szkieletowego

Pracownik poddany jest też obciążeniom psychicznym związanym m.in. z pośpiechem w wykonywaniu pracy i odpowiedzialnością za bezbłądność przygotowywanych dokumentów czy wydanych opinii.

3.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

- okulary ochronne do pracy przy komputerze,
- instrukcję przeciwpożarową

inne środki profilaktyczne:

- okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp,
- podręczny sprzęt ppoż.,
- zapoznanie z instrukcjami bhp i ppoż.,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.,
- po każdej godzinie pracy przy komputerze przysługuje 5 minutowa przerwa

3.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka dla pracownika administracyjno – biurowego

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna (1godz.)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień) (1godz.)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
3.	Wirus opryszczki pospolitej- Herpesviridae	Ludzie	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień
	Grupa 2	Bezpośrednia przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk		Absencja	Częsta, codzienna- (1godz.)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna- (30 minut)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
5.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe – kurz w wykładzinach dywanowych		Absencja					
	Grupa 3								
ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI									
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	Ozon, tlenki ozonu	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą	Zatrucia, bóle głowy, podrażnienia górnych dróg oddechowych, zmiany w płucach (obrzęki płuc)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Odpowiednia i sprawna wentylacja w pomieszczenia	
				Absencja	Częsta, codzienna- 1godz	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Energia elektryczna	Urządzenia zasilane energią elektryczną, samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem, niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdko, wtyczki, kable	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 40, B. duże	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń, okresowa kontrola instalacji elektrycznej, kontrola wzrokowa sprzętu
				Śmierć lub choroba zawodowa	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
2.	Poparzenie	Nieostrożne posługiwanie się czajnikiem, gorące naczynia, przygotowywanie gorących napojów	Poparzenie termiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Małe	Wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych	Poparzenie ciała, zatrucie, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., przestrzeganie przepisów, wzmożona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoż. Sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoż., porządek w miejscu pracy, czujniki dymu
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta (codzienna)	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
4.	Przeciążenie narządu wzroku	Praca przy komputerze, bez przerw, niewłaściwe oświetlenie. wzmożona koncentracja uwagi, zbyt intensywna praca przy komputerze, efekt mikroolśnienia	Bóle oczu, łzawienie, osłabienie wzroku, zapalenie spojówek	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Prawidłowe oświetlenie, ograniczenie ekspozycji, (przerwy w pracy), okulary korekcyjne i/lub ochronne, badania okresowe wzroku
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Praca z monitorem ekranowym	Choroby układu nerwowego, krwionośnego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, monitor o obniżonym poziomie promieniowania
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
6.	Przeciążenie układu ruchu (statyczne)	Praca przy komputerze w pozycji siedzącej, brak przerw w pracy, nieergonomiczne stanowisko pracy	Choroby układu ruchu zwyrodnienia kręgosłupa, bóle szyi, mięśni, barków	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Ergonomiczne przystosowanie stanowiska do wykonywanej pracy, ograniczenie ekspozycji
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
7.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie lub nierówne podłogi, uszkodzona wykładzina podłogowa lub zmywalna, wąskie przejścia pomiędzy meblami, progi w drzwiach	Zwichnięcia, złamania kończyn, potłuczenia, siniaki	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, dobry stan podłóg oraz wykładzin, odpowiednie obuwie, oznakowanie progów, wzmożona uwaga,
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
8.	Upadek na niższy poziom	Przemieszczanie się po schodach. Korzystanie z drabiny podczas wyjmowania akt z górnych półek szaf	Złamania, stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Stosowanie przez pracownika odpowiedniego obuwia, czyste i nie śliskie schody bez uszkodzonych stopni z poręczą, dobry stan techniczny drabin, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
9.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępny)	Ograniczona przestrzeń pracy, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje, nie ergonomiczne stanowisko pracy, progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, drzwi, niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych, nie zastawianie przejść ewakuacyjnych
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
10.	Uderzenie, przyciśnięcie spadającym materiałem	Bałagan, bezładnie ułożone przedmioty na półkach i szafach	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, stabilne składowanie dokumentów szafach z uwzględnieniem środka ciężkości, przestrzeganie dopuszczalnego obciążenia półek, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Wypadki komunik.	Jazda samochodem, przechodzenie przez jezdnię	Śmierć lub inne skutki wypadku	S = 15 B. duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Postępowanie zgodnie z przepisami ruchu drogowego, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
12.	Kontakt pracownika z ostrymi elementami	Nieostrożność, nieuwaga podczas używania różnych narzędzi biurowych (zszywacz, nożyczki, nóż)	Skaleczenia, zakłucia, rany rąk	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Przestrzeganie przepisów bhp, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
13.	Niewłaściwe warunki mikroklimatu	Temperatura w pomieszczeniu przekracza zakres ustalony dla komfortu cieplnego. nieodpowiednia wilgotność, zła wentylacja	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
14.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy, korytarzy, klatek schodowych, i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa, pomiary oświetlenia na stanowisku pracy, wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Oślepienie odbiciami światła słonecznego od szyb	Czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Brudne oprawy punktów świetlnych jarzeniówek, niedostateczne oświetlenie spowodowane nie świecącymi źródłami światła	Osłabienie wzroku	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Stała, bieżąca konserwacja opraw świetlnych, stała bieżąca wymiana niesprawnych świetlówek, żarówek. Prawidłowe ukierunkowanie strumienia światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Absencja	Częsta (codzienna)			Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia			
15.	Agresja patentów	Kontakt z agresywnymi patentami	Potłuczenia, stres	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Szkolenia dotyczące obsługi stron, (trudnych klientów), relaksacja, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
16.	Stres	Koncentracja uwagi, tempo wykonywania prac, świadomość konsekwencji popełnionego błędu, odpowiedzialność, złożone i terminowe zadania, konflikty międzyludzkie	Choroby układu nerwowego, pokarmowego, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
17.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz – w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
18.	Hałas	Urządzenia zainstalowane w biurze. Źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Wpływ na układ nerwowy, rozproszenie uwagi	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0, 5	R = 9 Akceptowalne	Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych urządzeń”, ograniczenie hałasu, gdy to konieczne, dochodzącego z ulicy, dbanie o to, by natężenie hałasu w środowisku pracy biurowej było zgodne z normami – 55dB
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
19.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśniecie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz – w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
20.	Czynniki biologiczne (wirus grypy, prątki gruźlicy)	Interesanci, współpracownicy	Grypa, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Badania okresowe, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
21.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat bezpieczeństwa, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku administracyjno –biurowym z pracą przy komputerze jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy biurowej i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy biurowej zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

4. Pracownik administracyjno-biurowy (z pracą w terenie)

4.1. Opis stanowiska pracy

Pracownik na stanowisku administracyjno – biurowym z pracą w terenie wykonuje swoje czynności w pomieszczeniach stałej pracy, zlokalizowanych w budynku administracyjnym Urzędu Starostwa Powiatowego w Słupsku, oraz w terenie. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Stanowisko pracy znajduje się w pokoju mającym przeciętnie 16 m², wyposażone jest w biurko i krzesło dostosowane do wymagań jakie powinny spełniać. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Temperatura w budynku utrzymywana jest w granicach 20-24°C a wilgotność względna waha się pomiędzy 50-60%. Oświetlenie jest mieszane dzienne i sztuczne. Podłoga w miejscu pracy równa, z progami między pomieszczeniami, niepyłająca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2 m, występują schody pomiędzy piętrami, drogi ewakuacyjne są oznakowane.

4.2. Zakres obowiązków pracownika

Pracownik na stanowisku administracyjno – biurowym z pracą w terenie wykonuje czynności związane z obsługą interesantów, czytaniem i analizowaniem dokumentów prowadzonych spraw, oraz przepisów prawnych. Kompletuje akta spraw, opracowuje odpowiedzi na pisma. Przetwarza dane za pomocą komputera. Wykonuje kopie kserograficzne. Przygotowuje korespondencje do wysyłki. Korzysta z archiwum zakładowego. Korzysta z niszczarki. Współpracuje z innymi instytucjami i urzędami miast i gmin oraz innymi podmiotami. Realizuje ponad 1/4 czasu pracy w terenie lustrując tereny budów oraz obszarów na których przeprowadza się wizje lokalne. Wykonując te czynności pracuje w zmiennych warunkach atmosferycznych w zależności od pory roku oraz technologii realizowanych robót. Narażony jest w ograniczonym zakresie na niebezpieczeństwa i czynniki środowiska pracy występujące na poszczególnych obszarach działania. Ponadto wykonując czynności administracyjno- biurowe pracuje przy monitorze ekranowym średnio w ciągu zmiany roboczej pow. 4,5 godziny. Resztę czasu pracownik poświęca na przygotowanie dokumentów, rozmowy z petentami itp. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Dokumentacja, z której korzysta pracownik, jest umieszczona w szafach stojących na podłodze. Pracownik, aby sięgnąć na wyżej umieszczone półki niejednokrotnie musi korzystać z drabinek rozstawnych.

4.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa wykonywana 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰

4.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

➤ narządu wzroku, układu mięśniowo-szkieletowego

Pracownik poddany jest też obciążeniom psychicznym związanym m.in. z pośpiechem w wykonywaniu pracy i odpowiedzialnością za bezbłądność przygotowywanych dokumentów czy wydanych opinii.

4.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

➤ okulary ochronne do pracy przy komputerze, instrukcję przeciwpożarową

inne środki profilaktyczne:

➤ okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp,

➤ podręczny sprzęt ppoż.,

➤ zapoznanie z instrukcjami bhp i ppoż.,

➤ terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.,

➤ po każdej godzinie pracy przy komputerze przysługuje 5 minutowa przerwa

4.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka dla pracownika administracyjno – biurowego (z pracą w terenie)

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
3.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirus opryszczki pospolitej- Herpesviridae	Ludzie	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogowki, mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień
	Grupa 2	Bezpośrednia przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk		Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
5.	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie	Szczepienia ochronne
	Grupa 3			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		Nie
6.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne (biomasy)	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
7.	Borrelia burgdorferi (krętek wywołujący boreliozę) Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty)	Ludzie, ukąszenie przez kleszcze, komary, meszki, roztocza	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergica skórna	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny, szczepienie szczepionką przeciwko odkleszczowemu zapaleniu mózgu, stosowanie preparatów	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Droga bezpośrednia – kropelkowa, lub poprzez płyny ustrojowe, kichanie itp.		Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
8.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe, kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 3			Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI									
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat na znak bezpieczeństwa; dobrej jakości i produkcji renomowanych firm, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy	
			Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia			
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI									
1.	Poparzenie	Nieostrożne posługiwanie się czajnikiem, gorące naczynia, przygotowywanie gorących napojów	Poparzenie termiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Małe	Wzmożona uwaga	
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola		

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
2.	Energia elektryczna	Urządzenia zasilane energią elektryczną, samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem, niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdko, wtyczki, kable.	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 40, B. duże	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń, okresowa kontrola instalacji elektrycznej, kontrola wzrokowa sprzętu przed rozpoczęciem pracy
				Śmierć lub choroba zawodowa	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
3.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych.	Poparzenie ciała, zatrucie, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., przestrzeganie przepisów, podręczny sprzęt gaśniczy, wzmożona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoż. sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoż., porządek w miejscu pracy, czujniki dymu
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
4.	Przeciążenie narządu wzroku	Praca przy komputerze, bez przerw, niewłaściwe oświetlenie. wzmożona koncentracja uwagi, zbyt intensywna praca przy komputerze, efekt mikroślnięcia	Bóle oczu, łzawienie, osłabienie wzroku, zapalenie spojówek	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Prawidłowe oświetlenie, ograniczenie ekspozycji, (przerwy w pracy), okulary korekcyjne i/lub ochronne, badania okresowe wzroku
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Praca z monitorem ekranowym	Choroby układu nerwowego, krwionośnego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, monitor o obniżonym poziomie promieniowania
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
6.	Przeciążenie układu ruchu (statyczne)	Praca przy komputerze w pozycji siedzącej, brak przerw w pracy, nieergonomiczne stanowisko pracy	Choroby układu ruchu zwyrodnienia kręgosłupa, bóle szyi, mięśni, barków	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Ergonomiczne przystosowanie stanowiska do wykonywanej pracy, ograniczenie ekspozycji
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
7.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie lub nierówne podłogi, uszkodzona wykładzina podłogowa lub zmywalna, wąskie przejścia pomiędzy meblami, progi w drzwiach	Zwichnięcia, złamania kończyn, potłuczenia, siniaki	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, dobry stan podłóg oraz wykładzin, odpowiednie obuwie, oznakowanie progów, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
8.	Upadek na niższy poziom	Przemieszczanie się po schodach. Korzystanie z drabiny podczas wyjmowania akt z górnych półek szaf	Złamania, stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Stosowanie przez pracownika odpowiedniego obuwia, czyste i nie śliskie schody bez uszkodzonych stopni z poręczą, dobry stan techniczny drabin, wzmożona uwaga
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
9.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępy)	Ograniczona przestrzeń pracy, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje, nie ergonomiczne stanowisko pracy, progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, drzwi, niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych, nie zastawianie przejść ewakuacyjnych
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
10.	Uderzenie, przyciśnięcie spadającym materiałem	Bałagan, bezładnie ułożone przedmioty na półkach i szafach	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, stabilne składowanie dokumentów szafach z uwzględnieniem środka ciężkości, przestrzeganie dopuszczalnego obciążenia półek, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Wypadki komunikacyjne	Jazda samochodem, przechodzenie przez jezdnię	Śmierć lub inne skutki wypadku	S = 15 B. duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Postępowanie zgodnie z przepisami ruchu drogowego, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
12.	Zmienne warunki atmosferyczne	Praca w terenie w różnych warunkach atmosferycznych na budowach i na terenach lustrowanych	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
13.	Kontakt pracownika z ostrymi elementami	Nieostrożność, nieuwaga podczas używania różnych narzędzi biurowych (zszywacz, nożyczki, nóż)	Skaleczenia, zaktucia, rany rąk	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Przestrzeganie przepisów bhp, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
14.	Stres	Koncentracja uwagi, świadomość konsekwencji popełnionego błędu, odpowiedzialność, złożone i terminowe zadania, konflikty międzyludzkie	Choroby układu nerwowego, pokarmowego, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
15.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy, korytarzy, klatek schodowych, i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa, pomiary oświetlenia na stanowisku pracy, wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Oślepienie odbiciami światła słonecznego od szyb	Czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Brudne oprawy punktów świetlnych jarzeniówek, niedostateczne oświetlenie spowodowane nie świecącymi źródłami światła	Osłabienie wzroku	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Stała, bieżąca konserwacja opraw świetlnych, stała bieżąca wymiana niesprawnych świetlówek, żarówek. Prawidłowe ukierunkowanie strumienia światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Absencja	Częsta, codzienna			Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia			
16.	Agresja petentów	Kontakt z agresywnymi petentami	Potłuczenia, stres	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Szkolenia dotyczące obsługi stron, (trudnych klientów), relaksacja, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
17.	Agresja zwierząt	Kontakt ze zwierzętami (psy, koty, dzikie zwierzęta))	Rany, pogryzienia, zadrapania, wścieklizna	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Unikać wszelkiego kontaktu z dzikimi zwierzętami, regularnie szczepienia, szkolenia, wzmożona uwaga, środki odstraszające
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
18.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz – w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
19.	Hałas	Urządzenia zainstalowane w biurze. Źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Wpływ na układ nerwowy, rozproszenie uwagi	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0, 5	R = 9 Akceptowalne	Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych urządzeń”, ograniczenie hałasu, gdy to konieczne, dochodzącego z ulicy, dbanie o to, by natężenie hałasu w środowisku pracy biurowej było zgodne z normami – 55dB
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
20.	Czynniki biologiczne (wirus grypy, prątki gruźlicy)	Interesanci, współpracownicy	Grypa, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Badania okresowe, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
	Wirus wścieklizny Rhabdoviridae	Do zarażenia człowieka dochodzi w wyniku pokąsania przez wściekłe zwierzę	W momencie wystąpienia objawów choroba jest nieuleczalna i nieuchronnie prowadzi do śmierci	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Udać się do lekarza, który zaleci odpowiednie leczenie, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
21.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat bezpieczeństwa, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku administracyjno – biurowym z pracą terenie jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy biurowej i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy biurowej zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

5. Informatyk

5.1. Opis stanowiska pracy

Informatyk zajmuje się obsługą komputera i urządzeń peryferyjnych współpracujących z komputerem m.in. drukarek, skanerów (włącza i wyłącza jednostkę centralną i odpowiednio inne elementy wyposażenia: monitor, skaner, drukarkę itp.). Serwisuje część komputerów i urządzeń peryferyjnych. Wprowadza lub uzyskuje dane używając klawiatury, myszy itp. a także porusza się po terenie urzędu w celu przekazania lub odebrania dokumentów, nad którymi pracuje. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Osoba zatrudniona na tym stanowisku sporadycznie musi wychodzić poza teren zakładu pracy w ramach wykonywania czynności służbowych. Dokumentacja, z której korzysta pracownik, jest umieszczona w szafach stojących na podłodze. Pracownik, aby sięgnąć na wyżej umieszczone półki nie musi korzystać z drabinek rozstawnych. Stanowisko pracy znajduje się w pokoju mającym przeciętnie 16m², wyposażone jest w biurko i krzesło dostosowane do wymagań jakie powinny spełniać. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Temperatura w budynku utrzymywana jest w granicach 20-24°C a wilgotność względna waha się pomiędzy 50-60%. Oświetlenie jest mieszane dzienne i sztuczne. Podłoga w miejscu pracy równa, bez progów między pomieszczeniami, niepyląca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2m, występują schody pomiędzy piętrami, drogi ewakuacyjne są oznakowane. Apteczki pierwszej pomocy wyposażone w środki opatrunkowe i instrukcje udzielania pierwszej pomocy – dostępne dla pracowników. Pracownicy zapoznani są z zasadami udzielania pierwszej pomocy.

5.2. Zakres obowiązków pracownika

Informatyk zajmuje się obsługą komputera i urządzeń peryferyjnych współpracujących z komputerem m.in. drukarek, skanerów (włącza i wyłącza jednostkę centralną i odpowiednio inne elementy wyposażenia: monitor, skaner, drukarkę itp.). Serwisuje część komputerów i urządzeń peryferyjnych. Wprowadza lub uzyskuje dane używając klawiatury, myszy itp. a także porusza się po terenie urzędu w celu przekazania lub odebrania dokumentów, nad którymi pracuje. Przy wykonywaniu pracy na tym stanowisku wykorzystuje taki sprzęt jak: komputer, kserokopiarka, skaner, faks, telefon i inny sprzęt techniki biurowej. Wykonuje czynności administracyjno- biurowe, pracuje przy monitorze ekranowym średnio w ciągu zmiany roboczej od 4 do 8 godzin.

Do obowiązków pracownika należy:

1. Przetwarzanie tekstów, programowanie lub projektowanie wspomagane komputerowo.
2. Wprowadzanie i przetwarzanie danych z wykorzystaniem klawiatury i myszy.
3. Korzystanie z oprogramowania lub nośników informacji takich jak dyski magnetyczne lub optyczne, płyty CD, taśmy itp.
4. Odczytywanie informacji z ekranu, wydruków i dokumentów.
5. Nadzór pracy stanowiska i podejmowanie działań poprawiających w przypadku wystąpienia komunikatów o błędach i innych nieprawidłowościach działania systemu komputerowego.
6. Współpraca z innymi pracownikami, przełożonymi, klientami.
7. Wprowadzanie lub uzyskiwanie danych używając klawiatury, myszy itp., a także porusza się po terenie urzędu w celu przekazania lub odebrania dokumentów, nad którymi pracuje.

5.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa wykonywana 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰

5.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- narządu wzroku, układu mięśniowo-szkieletowego

5.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

- okulary ochronne do pracy przy komputerze, instrukcję przeciwpożarową

Inne środki profilaktyczne:

- okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp, podręczny sprzęt ppoż., zapoznanie z instrukcjami,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.,
- po każdej godzinie pracy przy komputerze przysługuje 5 minutowa przerwa.

5.6 Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka na stanowisku Informatyka

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
3.	Wirus opryszczki pospolitej-Herpesviridae	Ludzie	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień
	Grupa 2	Bezpośrednia przez uszkodzoną skórę, kontakt rąk		Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
5.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe, kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Ozon, tlenki ozonu	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą	Zatrucia, bóle głowy, podrażnienia górnych dróg oddechowych, zmiany w płucach (obrzęki płuc)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Odpowiednia i sprawna wentylacja w pomieszczenia
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Energia elektryczna	Porażenie prądem - urządzenia zasilane energią elektryczną, brak okresowych przeglądów instalacji elektrycznej, użytkowanie sprzętu niezgodnie z instrukcją obsługi, samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem, niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdka, wtyczki, kable	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 40, B. duże	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń, okresowa kontrola instalacji elektrycznej, właściwa izolacja
				Śmierć lub choroba zawodowa	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
2.	Poparzenie	Podczas przygotowywania kawy lub herbaty, jak również przez gorący wałek utrwalacza kserokopiarki lub grot lutownicy	Poparzenie termiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Małe	WzmóŜona uwaga
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	PoŜar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych.	Poparzenie ciała , zatrucia, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoŜ., przestrzeganie przepisów, wzmóŜona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoŜ. sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoŜ., porządek w miejsce pracy, czujniki dymu
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
4.	Przeciążenie narządu wzroku	Praca przy komputerze, bez przerw, niewłaściwe oświetlenie. wzmożona koncentracja uwagi, nieprawidłowe ustawienie monitora ekranowego, niestabilny lub rozmyty obraz, występowanie dużych kontrastów między ekranem, klawiaturą i dokumentami, zatarte znaki na klawiszach, brak okularów korekcyjnych (o ile lekarz zalecił), zbyt intensywna praca przy komputerze, efekt mikroolśnienia	Bóle oczu, łzawienie, osłabienie wzroku, zapalenie spojówek	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Prawidłowe oświetlenie, ograniczenie ekspozycji, (przerwy w pracy), okulary korekcyjne i/lub ochronne, badania okresowe wzroku
			Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola		
5.	Promieniowanie elektromagnetyczne monitora ekranowego	Praca z monitorem ekranowym	Choroby układu nerwowego, krwionośnego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Prawidłowe ustawienie monitora na stanowisku, monitor o obniżonym poziomie promieniowania
			Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola		
6.	Przeciążenie układu ruchu (statyczne)	Praca przy komputerze w pozycji siedzącej, brak przerw w pracy, nieergonomiczne stanowisko pracy (stosowanie mebli nie dostosowanych do parametrów pracownika), brak dostatecznej powierzchni roboczej, brak oparcia dla nadgarstków	Choroby układu ruchu zwyrodnienia kręgosłupa, stawów, zespół cieśni nadgarstkowej bóle szyi, mięśni, barków	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Ergonomiczne przystosowanie stanowiska do wykonywanej pracy, ograniczenie ekspozycji, przerwy w pracy
7.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie lub nierówne podłogi, uszkodzona wykładzina podłogowa lub zmywalna, wąskie przejścia pomiędzy meblami, progi w drzwiach	Zwichnięcia, złamania kończyn, potłuczenia, siniaki	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, dobry stan podłóg oraz wykładzin, odpowiednie obuwie, oznakowanie progów, wzmożona uwaga,
			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
8.	Upadek na niższy poziom	Przemieszczanie się po schodach. Korzystanie z drabiny podczas wyjmowania akt z górnych półek szaf	Złamania, stłuczenia, zwichnięcia, skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Stosowanie przez pracownika odpowiedniego obuwia, czyste i nie śliskie schody bez uszkodzonych stopni z poręczą, dobry stan techniczny drabin, wzmożona uwaga
			Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola		

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
9.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępy)	Ograniczona przestrzeń pracy, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje, nie ergonomiczne stanowisko pracy, progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, drzwi, niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych, nie zastawianie przejść ewakuacyjnych
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
10.	Uderzenie, przyciśnięcie spadającym materiałem	Bałagan, bezładnie ułożone przedmioty na półkach i szafach	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Wypadki komunikacyjne	Jazda samochodem	Śmierć lub inne skutki wypadku	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, stabilne składowanie dokumentów szafach z uwzględnieniem środka ciężkości, przestrzeganie dopuszczalnego obciążenia półek, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
12.	Skaleczenie (ukłucie, przecięcie, przekłucie)	Używanie ostrych przedmiotów np. zaciskarka, nożyczki, spinacze, zszywki oraz krawędzie papieru	Skaleczenia, zakłucia, rany rąk	S = 15 B. duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Postępowanie zgodnie z przepisami ruchu drogowego, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
13.	Niewłaściwe warunki mikroklimatu	Temperatura w pomieszczeniu przekracza zakres ustalony dla komfortu cieplnego. nieodpowiednia wilgotność, zła wentylacja	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Przestrzeganie przepisów bhp, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
13.	Niewłaściwe warunki mikroklimatu	Temperatura w pomieszczeniu przekracza zakres ustalony dla komfortu cieplnego. nieodpowiednia wilgotność, zła wentylacja	Przeziębienia lub przegrzania, choroby układu oddechowego	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
14.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy, korytarzy, klatek schodowych, i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa, pomiary oświetlenia na stanowisku pracy, wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
			Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Osłepianie odbiciami światła słonecznego od szyb	czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon
			Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła
			Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Brudne oprawy punktów świetlnych jarzeniówek, niedostateczne oświetlenie spowodowane nie świecącymi źródłami światła	Osłabienie wzroku	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Stała, bieżąca konserwacja opraw świetlnych, stała bieżąca wymiana niesprawnych świetlówek, żarówek. Prawidłowe ukierunkowanie strumienia światła
			Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
15.	Stres	Koncentracja uwagi, tempo wykonywania prac, świadomość konsekwencji popełnionego błędu, odpowiedzialność, złożone i terminowe zadania, konflikty międzyludzkie	Choroby układu nerwowego, pokarmowego, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się
			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
16.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
			Absencja	Okazjonalnie (raz -w mcu)	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
17.	Hałas	Stosowanie sprzętu wytwarzającego hałas (drukarki, kserokopiarki), praca w serwerowni, źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Uszkodzenie słuchu, wpływ na układ nerwowy, rozproszenie uwagi	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0, 5	R = 9 Akceptowalne	Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych urządzeń”, ograniczenie hałasu, gdy to konieczne, dochodzącego z ulicy, dbanie o to, by natężenie hałasu w środowisku pracy biurowej było zgodne z normami
			Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
18.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz –w mcu))	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
19.	Czynniki biologiczne (wirus grypy, prątki gruźlicy)	Interesanci, współpracownicy	Grypa, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Badania okresowe, szczepienia ochronne
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
20.	Czynniki chemiczne i pyły	Wydzielanie się substancji chemicznych przy długich pracach z kserokopiarką, drukarką (tlenki azotu, ozon), działa szkodliwie przy wdychaniu	uczulenia, bóle głowy, podrażnienie błon śluzowych, nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie może spowodować obrzęk płuc w wysokiej ekspozycji	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Stosowanie sprzętu posiadającego certyfikat bezpieczeństwa, wietrzenie pomieszczeń, usytuowanie kserokopiarki, drukarki w wydzielonym pomieszczeniu, nie będącym miejscem stałej pracy
				Absencja	Sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne , choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
<p><i>Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby</i></p>								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku pracy informatyk jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

6. Sprzątaczką

6.1. Opis stanowiska pracy:

Stanowisko pracy znajduje się w budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku – pomieszczenie zamknięte, odpowiednio oświetlone (światłem dziennym i elektrycznym) i ogrzewane (min. temperatura +18⁰C. Podłogi w pomieszczeniach pracy wyłożone są wykładziną dywanową, panelami podłogowymi a na schodach drewnianych zamocowane są chodniczki. Sale konferencyjne wyłożone są parkietem, korytarze płytkami z terakoty i panelami podłogowymi. Pomieszczenie socjalne i toalety płytkami z terakoty. Sprzątaczką wykonuje czynności związane z utrzymaniem czystości pomieszczeń administracyjno- biurowych, pomieszczeń higieniczno –sanitarnych, korytarzy. W czasie wykonywania pracy wykorzystywane są ręczne narzędzia pracy takie jak: mopy, miotły itp.), drabiny ręczne 5 i 10 stopniowe posiadające certyfikat znak bezpieczeństwa, sprzęt mechaniczny – odkurzacz oraz materiały pomocnicze (ścierki), środki czystości – substancje chemiczne, dezynfekcyjne, detergenty. Podłoga jest równa, z progami między pomieszczeniami, niepyląca, przejścia: wysokość na całej długości –minimum w świetle 2m, schody pomiędzy piętrami. Działanie oświetlenia i wentylacji spełnia wymagane wartości. Drogi ewakuacyjne są prawidłowo oznakowane. Apteczki pierwszej pomocy wyposażone w środki opatrunkowe i instrukcje udzielania pierwszej pomocy – dostępne dla pracowników. Pracownicy zapoznani są z zasadami udzielania pierwszej pomocy.

6.2. Zakres obowiązków pracownika

Pracownik na stanowisku pracy sprzątaczką w Starostwie Powiatowym wykonuje swoje czynności w pomieszczeniach stałej pracy, zlokalizowanych w budynku administracyjnym, polegające na:

- utrzymaniu w czystości pomieszczeń administracyjno – biurowych, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych, korytarzy,
- odkurzaniu i myciu podłóg poszczególnych pomieszczeń,
- czyszczeniu wyposażenia pomieszczeń,
- spryskiwaniu środkami dezynfekcyjnymi, szorowaniu, układaniu, usuwaniu nieczystości, wycieraniu, zbieraniu, segregowaniu(śmieci)i wynoszeniu do pojemników na odpady,
- okresowym myciu okien,

Sprzątaczką odpowiada za:

- prawidłowe wykonanie swoich prac oraz powierzony sprzęt.

Ciężar przenoszonych przez pracownicę przedmiotów nie przekracza 20 kg. W miejscu pracy nie występują przekroczenia NDS czynników szkodliwych i niebezpiecznych.

Do przechowywania narzędzi i materiałów pomocniczych wydzielone jest zamknięte miejsce.

6.3. Organizacja pracy

Praca dwuzmianowa wykonywana w pomieszczeniach Urzędu 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu:

- na zmianie pierwszej 1 pracownik od godz. 7³⁰ do 15³⁰,
- na zmianie drugiej 4 pracowników od 13⁰⁰ do 21⁰⁰ cykl zmiany 1 pracownika następuje co 3 miesiące

6.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- układu mięśniowo-szkieletowego

6.5 Stosowane środki profilaktyczne

Pracownik ma do dyspozycji:

- rękawice ochronne, gumowe, kremy ochronne do rąk.

Zapewniono również odzież roboczą, w tym:

- fartuch, nakrycie głowy, buty letnie z podeszwą antypoślizgową

Inne środki profilaktyczne:

- okresowe badania lekarskie i szkolenia bhp, podręczny sprzęt ppoż., zapoznanie z instrukcjami,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.

6.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka na stanowisku Sprzątaczk

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Bakterie, Escherichia coli, Salmonella	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne, czyszczenie toalet, umywalek, usuwanie odpadków (śmieci)	Biegunki, salmonella (zapalenie żołądka, jelit, zatrucia pokarmowe)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Zachowanie higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
2.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
3.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirusy Coxasackie (AiB) (Picornaviridae)	Ludzie	Zapalenie układu oddechowego, angina, zapalenie opon mózgowych, mięśnia sercowego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, dezynfekcja, przestrzeganie zasad higieny	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
5.	Wirus grypy A i B Orthomyxoviridae	Ludzie, woda, ścieki, produkty roślinne, odpadki z posiłków	Grypa, gruźlica płuc, zapalenie wątroby, jelit, żołądka, zatrucia pokarmowe	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Przestrzeganie higieny osobistej, stosowanie środków ochrony indywidualnej, badania okresowe	Szczepienia ochronne
	Grupa 2			Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
6.	Wirusowe zapalenie wątroby A Picornaviridae	Ludzie, gleba	Zapalenie wątroby, jelit.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,2	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny	Szczepienia ochronne
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Możliwe, do pomyślenia	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
7.	Grzyby Aspergillus fumigatus (kropidlak popielaty)	Pomieszczenia higieniczno-sanitarne, usuwanie odpadków (śmieci)	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe			Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie
8.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	Pomieszczenia biurowe – kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, możliwe efekty alergiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony indywidualnej – ochrony rąk	Brak szczepień ochronnych
	Grupa 3			Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe			Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie
ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI									
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
1.	DIX mleczko	Działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu	Działa drażniąco na oczy i skórę, uszkodzenie oczu, oparzenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (rękawice ochronne, krem ochronny)	
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe			Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie
2.	Flor płyn do podłóg	Działa toksycznie przez drogi oddechowe, w kontakcie ze skórą i po połknięciu	Działa drażniąco na oczy i skórę, uszkodzenie oczu, oparzenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środków higieny, krem ochronny	
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe			Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie
3.	Pur 1 preparat drażniący	Bezpośredni kontakt z oczami	Ryzyko poważnego uszkodzenia oczu	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne)	
				Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe			Potrzebna jest kontrola

ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
4.	Voigt 340 parkiet	Bezpośredni kontakt ze skórą	Długotrwały kontakt ze skórą powoduje jej podrażnienie, wysuszenie	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne)
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
5.	Kampur do marmuru, lastrika 1	Bezpośredni kontakt ze skórą	Długotrwały kontakt ze skórą powoduje jej podrażnienie, wysuszenie	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (rękawice i ubranie ochronne, okulary ochronne) Podczas stosowania preparatu nie pić, nie spożywać posiłków
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
6.	Savo wc	Drogą oddechową i po połknięciu	Działa drażniąco na oczy i skórę. Podrażnienie dróg oddechowych, W przypadku spożycia: ból brzucha, nudności, wymioty, podrażnienie błon śluzowych układu oddechowego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (rękawice i ubranie ochronne, okulary ochronne).Przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Przed przerwą i po pracy umyć dokładnie ręce i twarz wodą z mydłem oraz wypłukać usta; używać kremu ochronnego. Zadbaj o dobrą wentylację. Zanieczyszczoną odzież należy oczyścić przed powtórny założeniem. Unikać kontaktu ze skórą i oczami
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
7.	Domestos preparat drażniący	Bezpośredni kontakt ze skórą	Działa drażniąco na oczy i skórę, oparzenia	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Przestrzeganie zasad stosowania środków higieny, krem ochronny. Unikać wdychania oparów i aerozoli preparatu
				Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Poparzenie	Gorąca woda, kontakt podczas dozowania środków dezynfekujących, myjących, czyszczących	Poparzenie termiczne lub chemiczne na niewielkiej powierzchni ciała Kończyny górne, twarz	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Wzmożona uwaga, środki ochrony indywidualnej Stosowanie rękawic roboczych. zachowanie należytej ostrożności, zwłaszcza podczas otwierania opakowań zbiorczych
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
2.	Energia elektryczna	Porażenie prądem w wyniku uszkodzonych gniazd wtykowych, np. odkurzacza, urządzeń biurowych. Przetarte przewody zasilające urządzenia elektryczne. Użytkowanie nie spełniających wymogów bhp urządzeń elektrycznych, przedłużaczy	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przestrzeganie procedur i instrukcji, dobry stan techniczny instalacji i urządzeń Pomiary elektryczne, przeglądy instalacji, gniazd wtykowych, podłączeń, itp., szkolenie stanowiskowe.
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej	Poparzenie termiczne, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Bezwzględny zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., szkolenia i instrukcje ppoż.
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
4.	Uderzenie o nieruchome przedmioty	Ograniczona przestrzeń pracy, bałagan	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Wzmożona uwaga
				Udzielenie pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
5.	Upadek na tym samym poziomie	Śliskie powierzchnie (mokre, oblodzone), nierówne (wyszczerbienia, pęknięcia posadzki, nierówne i uszkodzone płytki)	Złamania, zwichnięcia, skręcenia, stłuczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie porządku, odpowiednie obuwie, stosowanie się do instrukcji stanowiskowej. Zachowanie należytej ostrożności. Ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
6.	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy	Nieprawidłowe i nierównomierne oświetlenie	Uciążliwości z wysiłkiem adaptacyjnym oka, upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia,	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa. Pomiary oświetlenia na stanowisku pracy
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
7.	Skaleczenie	Uszkodzone powierzchnie czyszczonych przedmiotów, (ramy okienne, szyby), szkło lub ostre przedmioty w śmieciach. Krawędzie opakowań, taśm opakowań zbiorczych. szorstkie powierzchnie ścian. Wykorzystywane nożyczki i noże	Urazy dłoni (otarcia skóry, skaleczenia)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Stosowanie rękawic roboczych, wzmożona uwaga, zwłaszcza podczas otwierania opakowań zbiorczych, np. środków myjących, ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
8.	Uderzenie, przygniecenie przez spadające przedmioty	Uderzenia o wyposażenie stałe pokoju np. biurko, spadające akta, ruchome elementy urządzeń biurowych ,przestawiane, przenoszone przedmioty	Urazy ciała – stłuczenia kończyn dolnych oraz urazy głowy (stłuczenia, skaleczenia), możliwe także wstrząśnienie mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, zachowanie uwagi, szkolenie stanowiskowe. Prawidłowe ustawianie przedmiotów w regałach. Ostrożność przy wykonywaniu prac związanych z porządkowaniem lub przestawianiem regałów. Ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
9.	Upadek na niższy poziom (upadek z wysokości)	Praca na drabinie, brak zachowania ostrożności, nieuwaga, zawroty głowy,	Ogólne potłuczenia, złamania kończyn, kalectwo, ciężkie uszkodzenie ciała	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Zakaz wchodzenia na przypadkowe wyposażenie i praca z drabinki, w przypadku prac związanych z myciem okien. Stosowanie sprzętu pomocniczego. Badania lekarskie do prac na wysokości (pow. 1 m). stosowanie odpowiedniego obuwia i ochron indywidualnych przed upadkiem. Zachowanie należytej uwagi i ostrożności oraz ograniczanie pośpiechu
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Sporadyczna (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
10.	Ruch powietrza-przeciagi	Jednoczesne otwieranie okien i drzwi pomiędzy pomieszczeniami	Przeziębienia, choroby układu oddechowego, choroby reumatyczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Nie dopuszczanie do powstawania przeciągów- instruktaż stanowiskowy
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
11.	Wymuszony kontakt z wodą	Przygotowywanie wodnych roztworów środków myjących i dezynfekujących. Mycie i dezynfekcja pomieszczeń, okien, sprzętu	Alergie i inne choroby skóry, schorzenia reumatyczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie procedur instrukcji. Nakaz stosowania środków ochrony indywidualnej, w tym ręk (rękawice). Nakaz wymieniania przemoczonej odzieży oraz obuwia. Przerwy w pracy. możliwość ogrzania się i wysuszenia.
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
12.	Zmienne warunki atmosferyczne	Przechodzenie między budynkami, praca jesienią i zimą na otwartej przestrzeni, temperatura w pomieszczeniu przekracza zakres ustalony dla komfortu cieplnego. Nieodpowiednia wilgotność. Zła wentylacja	przeziębienia lub przegrzania. choroby układu oddechowego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się i cech osobowych pracowników, odpowiednie ubranie robocze
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
13.	Przeciążenie układu ruchu (obciążenie fizyczne)	Praca w pozycji stojącej, pochylonej-wymuszonej, chodzenie, przestawianie, przesuwanie sprzętów i mebli, przenoszenie. Praca w czasie mycia okien, sprzątania pomieszczeń.	Choroby układu ruchu, żylaki. Długotrwałe dolegliwości układu mięśniowo – szkieletowego. zwłknięcia stawów, naciągnięcia mięśni i ścięgien	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Przerwy w pracy, możliwość odpoczynku w pomieszczeniu socjalnym, szkolenie stanowiskowe uwzględniające normy dźwigania przy wykonywaniu ręcznych pracach transportowych. Przestrzeganie instrukcji ręcznych prac transportowych oraz prawidłowe techniki dźwigania i przenoszenia ciężarów, korzystanie z pomocy drugiej osoby. zalecenie ostrożności. ograniczenie pośpiechu
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
14.	Hałas	Urządzenia do czyszczenia pomieszczeń – odkurzacze, źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Rozdrażnienie, brak koncentracji, nerwice	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Stosowanie sprawnych technicznie urządzeń – przeglądy wykonywane przez wykwalifikowaną osobę, okresowa zmiana rodzaju wykonywanych zajęć. Dążenie do tego, by nie kumulowała się praca wszystkich „głośnych” urządzeń
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
11.	Stres	Koncentracja uwagi, Przeciążenie pracą, złożone i terminowe zadania. Konflikty międzyludzkie	Choroby ogólnoustrojowe, bezsenność, depresje, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy-zadania dostosowywane do możliwości psychofizycznych pracownika, Dobra atmosfera, wsparcie osób nadzorujących, szkolenia stanowiskowe, w tym zakresie metod odreagowywania stresu
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
12.	Czynniki biologiczne	Utrzymanie, pomieszczeń biurowych, toalet i innych pomieszczeń zbiorowego użytku w odpowiedniej czystości, usuwanie odpadów stałych (worki jednorazowe) Kurz unoszący się w pomieszczeniach podczas sprzątania. Dezynfekcja urządzeń sanitarnych	Choroby skóry, przewodu pokarmowego, astma, wysypka, podrażnienia skóry i błon śluzowych, alergia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie reżimu sanitarnego, higiena rąk, badania lekarskie, szczepienia
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
13.	Kontakt z substancjami chemicznymi	Środki do dezynfekcji i mycia (proszki, detergenty, pasty, płyny myjąco-czyszczące) stosowane do prac porządkowych	Choroby skóry, alergia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie instrukcji, środki ochrony indywidualnej, badania lekarskie
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku pracy sprzątaczką jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

7. Konserwator, robotnik gospodarczy

7.1 Opis stanowiska pracy:

Stanowisko pracy pracownika zatrudnionego na stanowisku robotniczym – konserwator, robotnik gospodarczy znajduje się w budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku – pomieszczenie zamknięte, odpowiednio oświetlone (światłem dziennym i elektrycznym) i ogrzewane (min. temperatura +18^oC. Podłogi w pomieszczeniach pracy wyłożone są płytkami z terakoty. W pomieszczeniach pracy znajdują się urządzenia i narzędzia potrzebne do pracy konserwatora i pracownika gospodarczego. Pracownik na stanowisku pracy konserwator, robotnik gospodarczy wykonuje swoje czynności w budynku oraz wokół obiektu Starostwa wykorzystując do pracy narzędzia ręczne: pędzel, kielnię, szpachelki, łopatę, kombinerki, obcęgi, śrubokręty, młotek, przecinak, piła ręczna, strug, dłuto, pilniki, klucze, mieszadło, o napędzie elektrycznym: (wiertarkę, wkrętarkę, pilarkę brzeszczotową, szlifierkę, maszynę do przecinania glazury i terakoty), stół ślusarski wyposażony w imadło, pług śnieżny, drabinę przenośną posiadającą certyfikat znak bezpieczeństwa, środki czystości – substancje chemiczne, detergenty. W miejscu pracy nie występują przekroczenia NDS czynników szkodliwych i niebezpiecznych. Obiekt wyposażony jest w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz posiada stosowne oznakowanie dróg i wyjść ewakuacyjnych. Apteczki pierwszej pomocy wyposażone w środki opatrunkowe i instrukcje udzielania pierwszej pomocy – dostępne dla pracowników. Pracownicy zapoznani są z zasadami udzielania pierwszej pomocy.

7.2 Zakres obowiązków pracownika:

- wykonywanie prac związanych z utrzymaniem sprawności urządzeń,
- drobne naprawy np. zamków, klamek, krzeseł obrotowych,
- odśnieżanie dojsć do budynków i dachu,
- dbanie o ład i porządek wokół budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku,
- drobne prace remontowo-budowlanych (ślusarskich, hydraulicznych, stolarskich lub szklarskich, (np. skręcanie mebli biurowych przy użyciu wkrętarci, wkrętaka),
- naprawa tynków, w niewielkim zakresie także malowanie ścian czy stolarki budowlanej, wymiana wykładzin podłogowych, a także montowanie ścianek gipsowo-kartonowych,
- w zakresie posiadanych uprawnień utrzymaniu w należytym stanie instalacji: elektrycznej, wodnej, sanitarnej,
- prace związane z transportowaniem i przestawianiem mebli oraz innych przedmiotów,
- prowadzenie nadzoru nad kotłownią gazową, obsługa urządzeń elektrycznych (wiertarka, szlifierka, czajnik), pług do odśnieżania śniegu,

7.3 Organizacja pracy:

Praca jednozmianowa wykonywana w pomieszczeniach wewnątrz budynku oraz na terenie należącym do urzędu 8 godzin dziennie przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰

7.4 Identyfikacja zagrożeń:

Główne uciążliwości związane są z wymuszoną pozycją ciała przy pracach remontowo konserwacyjnych. Wysilek fizyczny dynamiczny. Niedomogi występujące w wykonywaniu tego rodzaju pracy to: choroby zwyrodnieniowe kręgosłupa, (dyskopatia, skrzywienie kręgosłupa), pracownicy na stanowisku robotniczym ze względu na procesy pracy narażeni są na niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy, obciążenie statyczne, kontakt z czynnikiem materialnym, z urządzeniami pod napięciem (porażenie prądem elektrycznym), przypadkowe urazy związane z upadkiem, poślizgnięciem, przygnieceniem oraz uderzeniem

7.5 Stosowane środki profilaktyczne:

Pracownika wyposażono w:

- rękawice ochronne, gumowe,
- maseczkę filtrującą-pochłaniającą, kamizelkę odblaskową, kremy ochronne do rąk.

Zapewniono również odzież roboczą, w tym:

- koszulę, nakrycie głowy, buty z podeszwą antypoślizgową

Pracownik ma do dyspozycji:

- instrukcje obsługi technicznej, instrukcję przeciwpożarową.

Inne środki profilaktyczne:

- okresowe szkolenia bhp, okresowe badania lekarskie, podręczny sprzęt ppoż.,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.

7.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka na stanowisku Konserwator, robotnik gospodarczy

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
3.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodob., choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirusy zapalenia wątroby C	Krew i inne płyny ustrojowe	Zapalenie wątroby, postać przewlekła, rak wątroby, śmierć	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,2	R = 8,4 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	droga bezpośrednia – po skałeczeniach. Może wystąpić przy udzieleniu pierwszej pomocy		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Możliwe, do pomyślenia	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirusy zapalenia wątroby B i D	Krew i inne płyny ustrojowe	Zapalenie wątroby, postać przewlekła, rak wątroby, śmierć	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,2	R = 8,4 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	bezpośrednia – po skałeczeniach, przy udzieleniu pierwszej pomocy		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Możliwe, do pomyślenia	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Tak
5.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodob., choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
6.	Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty)	Ludzie	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergia skórna	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny brak szczepień	Brak szczepień
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Mało prawdopodob., choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
7.	Pasożyty np. roztocza i ich odchody	- kurz w wykładzinach dywanowych	Choroby skóry, grzybicza infekcja skóry, błon śluzowych i paznokci, alergia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad higieny, stosowanie środków ochrony rąk	Brak szczepień
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodob., choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Rozcieńczalniki do farb i lakierów	Działa szkodliwie przy wdychaniu oraz przy kontakcie ze skórą	Działa drażniąco, depresyjnie na ośrodkowy układ nerwowy	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne, rękawice ochronne), wentylacja w pomieszczeniach zamkniętych
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
2.	Rozcieńczalniki do farb epoksydowych	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą	Działa drażniąco na skórę	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne, rękawice ochronne)
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
3.	Wewnętrzna farba emulsyjna akrylowa	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą	Działa drażniąco na skórę, oczy	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne z bocznymi osłonami), środki zachowania higieny, odporne na czynniki chemiczne rękawice, stosować ubiór ochronny, odpowiednie obuwie i dodatkowe środki ochrony skóry
				Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
4.	Emalia strukturalna	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą	Działa drażniąco na skórę, Pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (półmaska z pochłaniaczem typu A, gogle lub szczelne okulary ochronne), odzież robocza
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
5.	Lakier akrylowy połysk	Działa szkodliwie przez drogi oddechowe	Działa drażniąco na drogi oddechowe i skórę, pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (gogle lub szczelne okulary ochronne, rękawice ochronne), krem ochronny, odzież robocza
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
6.	Smar uniwersalny	Ochrona oczu lub twarzy skóry		S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (okulary ochronne, rękawice ochronne), krem ochronny, odzież robocza, przestrzeganie zasad stosowania środków higieny
				Absencja	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Przemieszczające się narzędzia	Niezamierzone uruchomienie elektronarzędzia podczas drobnych prac z wykorzystaniem np. wiertarki	Obrażenia ciała: przecięcie kończyn górnych, obcięcie palców	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zawsze przenosić narzędzia wyłączone spod napięcia, nie użytkować przy niesprawnym wyłączniku
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
2.	Elementy ostre, chropowate i wystające	Upadek na ostre przedmioty, ostre i twarde krawędzie sprzętów. Ostre krawędzie narzędzi ręcznych wiertła, noże, piły, okładziny cierne. Nieprawidłowe otwieranie opakowań z towarem. Użytkowanie uszkodzonych narzędzi. Brak rękawic ochronnych. Nieostrożność i pośpiech. Żarty, zabawy.	Skaleczenia skóry i naczyń krwionośnych, zranienia i otarcia palców dłoni.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Ergonomiczne rozwiązania na stanowiskach pracy. Stosowanie odzieży roboczej i ochronnej (rękawic ochronnych). Używanie sprawnych technicznie narzędzi. Zachowanie szczególnej ostrożności
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Elementy spadające	Upuszczenie przenoszonego przez siebie elementu, ciężaru. Upadek tymczasowo pozostawionego przedmiotu na półce, na stole, opartego o ścianę, brak porządku na stanowisku pracy, rozkuwanie ścian, spadające elementy, tynk, cegły, rury	Siniaki, stłuczenia, obtarcia, urazy głowy i organizmu. Skaleczenia kończyn dolnych i górnych. Stłuczenia i przygniecenia kończyn	S = 3, Średnie	E = 3	P = 3	R = 27 Małe	Zachowanie ostrożności. Zabezpieczenie stanowisk pracy. Znakowanie remontów. Stosowanie środków ochrony indywidualnej, kaski
				Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Odpadające elementy: elewacji budynków, ogrodzenie i bramy grożące zawaleniem, spadające suche gałęzie drzew, spadające sople lodu, spadające przedmioty.	Potłuczenia, rany tłuczone i szarpane, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu	S = 3, Średnie	E = 3	P = 3	R = 27 Małe	Utrzymanie budynków, drzewostanu i ogrodzenia zgodnie z wymogami bhp.
				Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
4.	Powierzchnie gorące	Nieostrożne posługiwanie się czajnikiem, gorące naczynia i pojemniki	Poparzenia skóry	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Wzmoczona uwaga, stosowanie rękawic roboczych
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
5.	Hałas	Hałas 81 do 85dB. Używanie elektronarzędzi wyeksploatowanych	Upośledzenie słuchu, ubytki słuchu, wpływ na zrozumiałość i maskowanie mowy czy dźwiękowych sygnałów bezpieczeństwa.	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Używanie tylko w pełni sprawnych technicznie maszyn, urządzeń i elektronarzędzi. W razie konieczności stosowanie ochronników słuchu (nauszników lub stoperów), kontrole stanu łożysk, amortyzatorów i wymiana elementów zużytych, wpływających na hałaśliwość urządzenia
				Udzielenie i pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
6.	Ograniczone przestrzenie (dojścia, przejścia, dostępny)	Ciasnota, nie ergonomiczne wymiary pomieszczeń i przejść, kolizje. Nie ergonomiczne stanowisko pracy. Progi między pomieszczeniami. Znajdujące się na drodze przemieszczania progi, szyny drzwi przesuwanych niskie sufity i framugi drzwiowe, stopnie i kręte schody, pokrywy i klapy włazów	Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, potłuczenia, złamania kończyn, potłuczenia, rany tłuczone, zwłknięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Zachowanie ostrożności. Oznakowanie miejsc niebezpiecznych. Nie zastawianie przejść ewakuacyjnych. Zamykanie klap i włazów. Dbłość o sprawność szczebli drabinek
			Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola		
		Uderzenie o nieruchome przedmioty	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja przestrzeni, odpowiednia szerokość przejść, ład i porządek na stanowisku pracy, wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
7.	Śliskie i nierówne powierzchnie	Wzniesienia i pochyłości. Krawędzie, naroża, ostre występy, elementy wystające z posadzek, nawierzchnie narażone na oblodzenie. Mokra, śliska, brudna, nierówna, wyszczerbiona posadzka. Rozlane śliskie ciecz na ciągach ruchu pieszego. Nierówne płyty chodnikowe, krawężniki i nawierzchnie placów manewrowych. Oblodzone i śliskie chodniki, drogi komunikacji wewnętrznej i dziedzińiec	Stłuczenia, obtarcia, skręcenia, złamania kończyn.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie dróg komunikacyjnych zgodnie z wymogami bhp. Utrzymywanie posadzki w czystości, naprawy posadzek. Okresowa kontrola, bieżące naprawianie nierówności. Bieżące posypywanie piaskiem, usuwanie śniegu i lodu. Utrzymywanie porządku, znakowanie miejsc czasowo niebezpiecznych.
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
8.	Przeciążenie układu ruchu (mięśniowo – kostnego)	Praca w pozycji stojącej, pochylonej-wymuszonej, chodzenie, przestawianie, przesuwanie sprzętów i mebli, przenoszenie materiałów oraz narzędzi na różnych poziomach, brak środków ochrony indywidualnej. Praca w czasie odśnieżania, wymuszona pozycja	Urazy układu mięśniowo-szkieletowego, żyłaki, zwłknięcia stawów, naciągnięcia mięśni i ścięgien	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Odpowiedni sprzęt, dobra organizacja pracy, przerwy w pracy, szkolenie stanowiskowe uwzględniające normy dźwigania przy wykonywaniu ręcznych prac transportowych. Przestrzeganie instrukcji ręcznych prac transportowych oraz prawidłowe techniki dźwigania i przenoszenia ciężarów, korzystanie z pomocy drugiej osoby. zalecenie ostrożności. ograniczenie pośpiechu, środki ochrony indywidualnej
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
9.	Drgania przenoszone na kończyny górne	Narzędzia uderzeniowe pneumatyczne lub elektryczne (młotki pneumatyczne, wiertarki udarowe). Narzędzia obrotowe elektryczne lub spalinowe (wiertarki, szlifierki, piły łańcuchowe) Obrabiane elementy trzymane w dłoniach.	Zespół wibracyjny Zmiany w układzie nerwowym. Zmiany w układzie kostnowstawowym.	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Skracanie czasu narażenia na drgania w ciągu zmiany roboczej. Wydzielanie specjalnych pomieszczeń do odpoczynku. Przesuwanie do pracy na innych stanowiskach osób szczególnie wrażliwych na działanie drgań. Szkolenia pracowników o występujących zagrożeniach powodowanych ekspozycją na drgania oraz w zakresie możliwie bezpiecznej obsługi maszyn i narzędzi.
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
10.	Nagłe przypadki medyczne	Upadek wskutek omdlenia lub stanów chorobowych, zaśnięcie na stanowisku pracy.	Zawał, wylew, omdlenie. Urazy wewnętrzne. Przepuklina, cukrzyca, choroby zakaźne.	S = 3, Średnie	E = 2	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wnikliwe wstępne i okresowe badania lekarskie. Znajomość przeciwwskazań i chorób
				Absencja	Okazjonalnie (raz -w mcu))	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
11.	Farba	Zachłapanie oczu farbą, podczas jej rozrabiania lub prowadzenia prac pokrywania	Zaczerwienie oczu, zapalenie spojówek	S = 1, Małe	E = 2	P = 3	R = 6 Akceptowalne	Stosowanie przydzielonej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej, przestrzeganie właściwej organizacji pracy
				Udzielenie I pomocy	Okazjonalnie (raz -w mcu))	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Malowanie farbą elementów w pomieszczeniu zamkniętym lub ma zewnątrz obiektu podczas prac konserwatorskich	Zatrucia lekkie, bóle głowy, wymioty	S = 1, Małe	E = 2	P = 3	R = 6 Akceptowalne	Stosowanie czasu pracy określonego przez producenta farby, właściwa wentylacja, właściwa organizacja prac, Postępowanie zgodnie z instrukcją bhp
				Udzielenie I pomocy	Okazjonalnie (raz -w mcu))	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
12.	Materiał murarski	Zachłapanie ciała masą urobku z możliwą zawartością bakterii tężca	Zaczerwienie oczu, zapalenie spojówek, tężec	S = 1, Małe	E = 2	P = 3	R = 6 Akceptowalne	Stosowanie stosownej odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej, przestrzeganie właściwej organizacji pracy, właściwie zorganizowany punkt pierwszej pomocy z zapasem czystej wody do przemywania oczu, szczepienia ochronne zapobiegawcze zgodnie z ustaleniami wynikającymi z zaleceń lekarza medycyny
				Udzielenie I pomocy	Okazjonalnie (raz -w mcu))	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
13.	Oświetlenie	Niedostateczne oświetlenie korytarzy, klatek schodowych, magazynów, chodników i wydzielonych ciągów ruchu pieszego	Niedowidzenie przeszkód komunikacyjnych, groźba wypadków komunikacyjnych	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Wymiana zużytych lamp, założenie dodatkowych źródeł światła, pomiary natężenia oświetlenia
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Oślepienie odbiciami światła słonecznego od lusterek, szyb, wody	Czasowe zmniejszenie zdolności widzenia	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Założenie żaluzji, rolet, zasłon, okulary polaryzacyjne
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Tętnienie światła w pomieszczeniu pracy	Pozorny zanik obrotów części wirujących, zagrożenie wypadkami	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zmiana rodzaju źródeł światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Brudne oprawy punktów świetlnych jarzeniówek, niedostateczne oświetlenie spowodowane nie świecącymi źródłami światła	<i>Oslabienie wzroku</i>	S = 1, Małe	E = 6	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Stała, bieżąca konserwacja opraw świetlnych, stała bieżąca wymiana niesprawnych świetlówek, żarówek. Prawidłowe ukierunkowanie strumienia światła
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
14.	Zmienne warunki atmosferyczne	Praca na wolnym powietrzu w różnych porach roku na zewnątrz i wewnątrz budynku, przechodzenie między budynkami	przeziębienia lub przegrzania. choroby układu oddechowego	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Stosowanie przez pracownika odzieży przystosowanej do warunków zewnętrznych. Zapewnienie napojów, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
15.	Obciążenia nerwowe - stres	Koncentracja uwagi, Przeciążenie pracą, złożone i terminowe zadania. Konflikty międzyludzkie. Zmęczenie psychiczne	Choroby ogólnoustrojowe, bezsenność, depresje, nerwice, bóle głowy, agresywność, choroba wieńcowa i wrzodowa	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	Zmiana stanowiska lub miejsca pracy, aktywny wypoczynek. Przerwy relaksujące, ćwiczenia fizyczne, eliminacja źródeł stresu
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Praca w hałasie, niemożność skupienia się.	Agresja, irytacja, złość, złe samopoczucie	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 48 Małe	
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
16.	Wypadki komunikacyjne	Przejazdy środkami komunikacji masowej Przejazdy prywatnymi środkami transportu	Pośluczenia, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu, utrata narządów	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Przestrzeganie przepisów ruchu. Dbłość o sprawność techniczną Pojazdu, wzmożona uwaga, ograniczone zaufanie do innych użytkowników ruchu drogowego Prowadzenie rozmów telefonicznych przy użyciu zestawów głośno mówiących
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Zatrucie spalinami, hałas, wibracje, zagrożenia od ruchomych elementów, porażenie prądem	Zatrucia, upośledzenie słuchu, choroby wibracyjne, obrażenia wewnętrzne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Błędy innych użytkowników ruchu drogowego. Niesprawność środka transportu Błędy prowadzącego pojazd.	Pośluczenia, zwichnięcia, złamania, wstrząśnienia mózgu, utrata narządów.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Jazda samochodem po drogach bez zachowania szczególnej ostrożności i nieprzestrzeganie przepisów o ruchu drogowym przez uczestników ruchu drogowego, prowadzenie rozmów telefonicznych w trakcie prowadzenia pojazdu	Urazy ciała, śmierć	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
17.	Prąd elektryczny	Samowolne „naprawianie” urządzeń elektrycznych, dotknięcie części będącej pod napięciem. Niesprawne urządzenia elektryczne, uszkodzone gniazdka, wtyczki, kable.	Śmierć lub inne skutki porażenia prądem, zaburzenia wzroku, słuchu i zmysłu równowagi. Oparzenia, kurcze mięśni, zatrzymanie oddechu, zaburzenia krążenia krwi. Wstrząs elektryczny.	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0, 5	R = 45 Małe	Stosowanie się do instrukcji obsługi sprzętu. Przestrzeganie instrukcji ppoż. Zakaz używania niesprawnego sprzętu elektrycznego. Wyposażenie elektronarzędzi w sprawne uchwyty z materiałów izolacyjnych. Okresowe sprawdzanie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej. dobry stan techniczny instalacji, sprzętu oraz narzędzi, pomiary elektryczne, przeglądy instalacji, gniazd wtykowych, podłączeń, itp., szkolenie stanowiskowe, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Kontakt pracownika z metalowymi elementami elektronarzędzia będącymi pod napięciem. Stosowanie elektronarzędzi bez aktualnych badań kontrolnych. Przetarte przewody elektryczne, uszkodzony osprzęt (gniazdka, wtyczki), przebicie elektryczne do obudowy urządzeń.		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0, 5	R = 45 Małe	
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta, codzienna	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
18.	Niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy	Nieprawidłowe i nierównomierne oświetlenie	Upośledzenie widzenia, osłabienie wzroku, zmniejszenie ostrości widzenia,	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowo dobrana instalacja oświetleniowa. Pomiary oświetlenia na stanowisku pracy
					Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	

Lp.	Zagrozenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
19.	Pożar	Zaproszenie ognia, niesprawne urządzenia elektryczne, zwarcie w instalacji elektrycznej, niewłaściwe przechowywanie i użytkowanie materiałów łatwopalnych. Używanie i pozostawianie bez dozoru elektrycznych piecyków dogrzewających pomieszczenia. Palenie tytoniu w miejscach niedozwolonych.	Poparzenie ciała , zatrucia, śmierć	S = 40, Katastrofa	E = 6	P = 0,2	R = 48 Małe	Zakaz używania otwartego ognia. Kontrola sprawności sprzętu ppoż., przestrzeganie przepisów, zachowanie wymagań instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, podręczny sprzęt gaśniczy, wzmożona uwaga, szkolenia i instrukcje ppoż. sprawne technicznie gaśnice, zapewnienie łatwego dostępu do sprzętu ppoż., porządek w miejsce pracy
				Kilka ofiar śmiertelnych	Częsta, codzienna	Możliwe do pomyślenia	Potrzebna jest kontrola	
20.	Skaleczenie	Uszkodzone powierzchnie czyszczonych przedmiotów, (ramy okienne, szyby, ostre nierówne powierzchnie, odpadki szklane lub metalowe), Krawędzie opakowań, taśm, szorstkie powierzchnie ścian. Wykorzystywane nożyczki i noże	Urazy dłoni (otarcia skóry, skaleczenia)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Stosowanie środków ochrony indywidualnej, wzmożona uwaga, zwłaszcza podczas otwierania opakowań zbiorczych, ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta, codzienna	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
21.	Uderzenie o nieruchome przedmioty	Ograniczona przestrzeń pracy, bałagan	Potłuczenia, guzy, siniaki	S = 1, Małe	E = 6	P = 1	R = 6 Akceptowalne	Wzmożona uwaga
				Udzielenie I pomocy	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
22.	Urazy ciała spowod. stosow. narzędziami	Zły stan techniczny narzędzi, niewłaściwe metody pracy, brak środków ochrony indywidualnej	Stłuczenia, drobne rany cięte , skaleczenia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Dobry stan techniczny używanych narzędzi, wzmożona uwaga, stosowanie środków ochrony indywidualnej
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
23.	Uderzenie, przygniecenie przez spadające przedmioty	Uderzenia o wyposażenie stałe pokoju np. biurko, spadające akta, ruchome elementy urządzeń biurowych ,przestawiane, przenoszone przedmioty, obrabiany materiał, narzędzia, nieuwaga, brak porządku w miejscu pracy	Urazy ciała – stłuczenia kończyn dolnych oraz urazy głowy (stłuczenia, skaleczenia), możliwe także wstrząśnienie mózgu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy, zachowanie uwagi, szkolenie stanowiskowe. Prawidłowe ustawianie przedmiotów w regałach. Ostrożność przy wykonywaniu prac związanych z porządkowaniem lub przestawianiem regałów. Ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
24.	Upadek na niższy poziom (upadek z wysokości)	Praca na drabinie, brak zachowania ostrożności, nieuwaga, zawroty głowy,	Ogólne potłuczenia, złamania kończyn, kalectwo, ciężkie uszkodzenie ciała	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Zakaz wchodzenia na przypadkowe wyposażenie i praca z drabinki, w przypadku prac związanych z myciem okien. Stosowanie sprzętu pomocniczego. Badania lekarskie do prac na wysokości (pow. 1 m). stosowanie odpowiedniego obuwia i ochron indywidualnych przed upadkiem, wzmożona uwaga
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Sporadyczna (raz na tydzień)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
25.	Odpryski tarczy i metalu podczas cięcia przecinarką elektryczną	Wykonywanie prac bez osłon, brak lub niestosowanie środków ochrony indywidualnej	Urazy oczu	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Stosowanie środków ochrony indywidualnej rąk i oczu oraz stosowanie osłony tarczy przecinarki, wzmożona uwaga
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
26.	Eksploatowane narzędzi powod. nadmierny hałas	Używanie narzędzi wyeksploatowanych, brak lub niestosowanie środków ochrony indywidualnej, źródła usytuowane na zewnątrz budynku, głównie ruch uliczny	Zmiany chorobowe narządu słuchu, rozdrażnienie, brak koncentracji, nerwice	S = 7, Duże	E = 6	P = 1	R = 42 Małe	Stosowanie sprawnych technicznie urządzeń – przeglądy wykonywane przez wykwalifikowaną osobę, okresowa zmiana rodzaju wykonywanych zajęć, ograniczenie ekspozycji, stosowanie ochronników słuchu
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Potrzebna jest kontrola	
27.	Zapylenie	Pył i kurz z ulicy, chodników, brak skutecznie działającej wentylacji, brak lub niestosowanie środków ochrony indywidualnej	Podrażnienia dróg oddechowych, alergia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeżenie instrukcji, zapewnienie skutecznej wentylacji, stosowanie środków ochrony indywidualnej
				Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
29.	Czynniki biologiczne	Zagrzybione, zapleśniałe i zawilgocone budynki i pomieszczenia pracy Użądlenie przez szerszenie, pszczoły, osy i kleszcze	Alergia, podrażnienie górnych dróg oddechowych, podrażnienie oczu, choroby skóry	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Utrzymanie budynków i pomieszczeń pracy zgodnie z wymogami bhp. Przestrzeganie przepisów i zasad bhp. Wzmoczona uwaga w miejscach i obszarach zagrożonych.
			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Rany zadane ostrzami narzędzi ręcznych ubrudzonych ziemią	Zgorzel gazowa, tężec, amputacje, śmierć.	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	
			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Przebywanie na terenach leśnych, kontakt ze zwierzętami	Uszkodzenia mózgu i układu nerwowego, tkanek miękkich	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	
			Absencja	Częsta, codzienna	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
30.	Czynniki chemiczne	Pyły, opary przy malowaniu, kontakt ze smarami i detergentami podczas prowadzenia konserwacji	Ciała obce w oku, pylice płuc, schorzenie dróg oddechowych, choroby spojówek, alergie, zatrucia	S = 3, Średnie	E = 3	P = 3	R = 18 Akceptowalne	Zapewnienie wentylacji ogólnej w pomieszczeniach pracy, stosowanie środków ochrony indywidualnej, zapewnienie właściwych i zamkniętych pojemników na olej, smar, farbę lub rozpuszczalnik, badania okresowe
<p>Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby</p>								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku pracy konserwator, robotnik gospodarczy jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

8. Kierowca

8.1. Opis stanowiska pracy

Stanowisko oczekiwania znajduje się w budynku Starostwa Powiatowego w Słupsku – pomieszczenie zamknięte, odpowiednio oświetlone (światłem dziennym i elektrycznym) i ogrzewane (min. temperatura +18⁰C. Instalacja elektryczna, odgromowa i wentylacyjna jest sprawna. Pokoje mają oświetlenie naturalne (zachowana jest norma 1:8) i sztuczne (lampy jarzeniowe). Kierowca przez większą część czasu wypełnia czynności służbowe związane z przewożeniem osób, wykonuje obsługę codzienną pojazdu (sprząta i sprawdza działanie podstawowych zespołów). W czasie wykonywania pracy wykorzystywane są ręczne narzędzia pracy takie jak: odkurzacz, wiadro, ścierki, myjka i ściągacz wody do szyb, środki czystości, pracownikowi zapewniono: odzież roboczą (fartuch, nakrycie głowy), telefon, narzędzia samochodowe, samochód służbowy.

wyposażenie pomocnicze:

- pasy bezpieczeństwa, trójkąt, gaśnica, apteczka samochodowa,
- podnośnik (lewarek), zestaw narzędzi,
- linka holownicza, koło zapasowe,

Samochód jest wyposażony zgodnie z przepisami i normami.

8.2. Zakres obowiązków pracownika

Do obowiązków pracownika należy:

1. Wykonywanie obowiązków kierowcy samochodów służbowych Starostwa Powiatowego,
2. Dbanie o stan techniczny i ogólny wygląd pojazdów,
3. Rozliczanie na bieżąco zużycia paliwa i prowadzenie miesięcznych kart eksploatacji pojazdów,
4. Utrzymywanie w należytym stanie miejsca garażowania pojazdów.

8.3. Organizacja pracy

Praca jednozmianowa, przez 5 dni w tygodniu w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰, wykonywana często poza godzinami służbowymi, związana z przewozem osób, wymagająca doskonałej znajomości przepisów prawa o ruchu drogowym oraz budowy i stanu technicznego kierowanego pojazdu, który stanowi podstawowe narzędzie pracy i zaliczana do *średnio ciężkich ze względu na obciążenia fizyczne*.

8.4. Identyfikacja zagrożeń

Na stanowisku pracy występują obciążenia:

- narządu wzroku,
- układu mięśniowo-szkieletowego

8.5. Stosowane środki profilaktyczne

Pracownika wyposażono w:

- rękawice ochronne, gumowe,
- kamizelkę odblaskową, kremy ochronne do rąk.

Zapewniono również odzież roboczą, w tym:

- fartuch

Pracownik ma do dyspozycji:

- instrukcje obsługi technicznej, instrukcję przeciwpożarową.

Inne środki profilaktyczne:

- okresowe szkolenia bhp, okresowe badania lekarskie, podręczny sprzęt ppoż.,
- terminowe przeglądy instalacji elektrycznej, sprzętu ppoż., oraz przeglądy techniczne samochodów

8.6. Szczegółowa Karta Oceny Ryzyka na stanowisku Kierowcy

Lp.	Zagrożenie / Grupa	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne	Uwagi / przechowywanie akt
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”		
CZYNNIKI BIOLOGICZNE									
1.	Mycobacterium tuberculosis Prątek gruźlicy	Ludzie	Gruźlica płuc	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,5	R = 21 Małe	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Powietrzno-kropelkowa		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna (1godz.)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola zagrożenia		Nie
2.	Bakterie, Clostridium tetani laseczka tężca	Gleba, toksyny	Tężec	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Szybkie opatrywanie ran, środki ochrony indywidualnej, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2			Absencja	Częsta, codzienna (15 minut)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
3.	Wirusy zapalenia wątroby C	Krew i inne płyny ustrojowe	Zapalenie wątroby, postać przewlekła, rak wątroby, śmierć	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,2	R = 8,4 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Bezpośrednia – po skaleczeniach. Może wystąpić przy udzielaniu pierwszej pomocy		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna (1godz.)	Możliwe, do pomyślenia	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
4.	Wirusy zapalenia wątroby B i D	Krew i inne płyny ustrojowe	Zapalenie wątroby, postać przewlekła, rak wątroby, śmierć	S = 7, Duża	E = 6	P = 0,2	R = 8,4 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 3	Bezpośrednia – po skaleczeniach. Może wystąpić przy udzielaniu pierwszej pomocy		Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna (15 minut)	Możliwe, do pomyślenia	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Tak
5.	Wirus grypy (typ A, B i C) Orthomyxoviridae	Ludzie	Grypa, zapalenie płuc	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Badania okresowe, przestrzeganie zasad higieny, szczepienia ochronne	Szczepienia ochronne
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień) (1godz.)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie
6.	Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty)	Ludzie	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergia skórna	S = 3, Średnie	E = 3	P = 1	R = 9 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny brak szczepień	Brak szczepień
	Grupa 2	Powietrzno-kropelkowa		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień) (1godz.)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		Nie

ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Środki zapobiegające zamrażaniu Płyn do chłodziń -35°	Skóra, przewód pokarmowy	słabo drażniące, ogólnotoksyczne, słabo depresyjne na ośrodkowy układ nerwowy powoduje słabe podrażnienie skóry. podrażnienie oczu, przy przedłużającym się kontakcie	S = 7, Duże	E = 1	P = 1	R = 7 Akceptowalne	Przestrzegać zasad higieny osobistej, stosować odzież i sprzęt ochronny. Podczas pracy z produktem unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać par. Nie jeść, nie pić i nie palić w czasie użytkowania
			Ciężkie uszkodzenia ciała	Minimalnie (kilka razy w roku) - 10'	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		
2.	Elektrolit	Skóra, przewód pokarmowy, oczy	Działanie żrące na skórę kategoria zagrożenia 1A. Powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu	S = 7, Duże	E = 1	P = 1	R = 7 Akceptowalne	Stosować środki ochrony indywidualnej. Rozcieńczanie produktu można wykonywać wyłącznie poprzez dodawanie do wody. Należy zachować ogólnie przyjętą ostrożność w postępowaniu z preparatami chemicznym
			Ciężkie uszkodzenia ciała	Minimalnie (kilka razy w roku) - 10'	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		
3.	Płyn hamulcowy	Bezpośredni kontakt z oczami, skórą, po połknięciu	Działanie drażniące na oczy,	S = 7, Duże	E = 1	P = 1	R = 7 Akceptowalne	Unikać bezpośredniego kontaktu produktu z oczami lub ze skórą. Przestrzegać ogólnych środków ostrożności wymaganych przy stosowaniu środków chemicznych. Ochrona skóry: odpowiednia odzież ochronna. Nosić rękawice z kauczuku (ekspozycja krótkotrwała) Ochrona oczu: w warunkach narażenia na pary lub aerozole produktu nosić okulary ochronne typu gogle
			Ciężkie uszkodzenia ciała	Minimalnie (kilka razy w roku) - 10'	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		
4.	Olej Napędowy	Bezpośredni kontakt ze skórą, poprzez drogi oddechowe	Działa drażniąco na skórę, uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia	S = 7, Duże	E = 3	P = 0,5	R = 10,5 Akceptowalne	Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (rękawice ochronne, fartuch, okulary ochronne w szczelnej obudowie -gogle) w przypadku wykonywania czynności stwarzających ryzyko prysnięcia do oka lub narażenia na działanie par
			Ciężkie uszkodzenia ciała	sporadycznie (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		
5.	Pył	Bezpośredni kontakt ze skórą, poprzez drogi oddechowe	Choroba układu oddechowego, np. przeziębienie, bólów gardła i zapalenia zatok	S = 7, Duże	E = 6	P = 0,2	R = 8,4 Akceptowalne	Przestrzegać zasad higieny osobistej
			Ciężkie uszkodzenia ciała	Częsta, codzienna- 30'	Tylko sporadycznie możliw	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie		

ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
6.	Benzyna	Bezpośredni kontakt ze skórą, poprzez drogi oddechowe	Działa drażniąco na skórę, uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia, pary mogą wywoływać uczucie senności i zawroty głowy	S = 7, Duże	E = 3	P = 0,5	R = 10,5 Akceptowalne	Przestrzegać ogólnie obowiązujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Postępować zgodnie z zasadami dobrej higieny Nie jeść, nie pić nie palić w miejscu pracy. Przestrzeganie zasad stosowania środka ochrony indywidualnej (rękawice ochronne, fartuch, okulary ochronne w szczelnej obudowie -gogle) w przypadku wykonywania czynności stwarzających ryzyko prysnięcia do oka lub narażenia na działanie par
				Ciężkie uszkodzenia ciała	sporadycznie (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia, aby ryzyko pozostało na tym samym poziomie	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycj a (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
1.	Pojazd	Wypadek Drogowy Niesprawny pojazd, spaliny, w tym zawarty w nich tlenek węgla	Potłuczenie, kalectwo, zatrucie , śmierć	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przeglądy techniczne
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
2.	Kierowca Inni uczestnicy ruchu drogowego	Wykonywanie innych czynności w czasie jazdy		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Wzmożona uwaga, zachowanie należytej ostrożności podczas jazdy i skupienie się wyłącznie na prowadzeniu pojazdu
		Brak umiejętności kierowcy		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,2	R = 18 Akceptowalne	
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
2.	Kierowca Inni uczestnicy ruchu drogowego	Szybka jazda	Połuczenie, kalectwo, zatrucie, śmierć	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przestrzeganie prawa o ruchu drogowym
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwym		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,2	R = 18 Akceptowalne	W przypadku podejrzenia kierowcy, że jest wskazujący na spożycie alkoholu, przeprowadzenie badań alkomatem lub krwi na zawartość alkoholu. Nie dopuścić do prowadzenia pojazdu
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Zmęczenie – długi czas pracy		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przestrzeganie norm pracy i odpoczynku, robienie przerw w czasie jazdy
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego (kierowca) oraz inni uczestnicy ruchu drogowego		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przestrzeganie prawa o ruchu drogowym, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
3.	Gazy spalinowe	Niesprawny układ wydechowy	Zatrucie	S = 3, Średnie	E = 3	P = 0.5	R = 4,5 Akceptowalne	Dbałość o sprawność techniczną pojazdu.
					Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
4.	Pojazd	Wykonywanie napraw poza warsztatem	Przygniecenie, uderzenie przez pojazd w czasie postoju	S = 7, Duże	E = 1	P = 0,5	R = 3,5 Akceptowalne	Przestrzegać ogólnie obowiązujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy. Napraw dokonywać wyłącznie w wyspecjalizowanych punktach, dbać o właściwy stan narzędzi znajdujących się na wyposażeniu, czynności zabezpieczające pojazd przed samoczynnym staczeniem się wykonywać z zachowaniem należytej ostrożności
		Nieprawidłowe podparcie pojazdu		Ciężkie uszkodzenie ciała	Minimalnie (kilka razy w roku)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Nie zabezpieczenie pojazdu przed samoczynnym staczeniem się		S = 7	E = 1	P = 1	R = 7 Małe	
		Niesprawne narzędzia do obsługi samochodu		Jedna ofiara śmiertelna	Minimalnie (kilka razy w roku)	Mało prawdopodobne, ale możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
				S = 7, Duże	E = 1	P = 0,5	R = 3,5 Akceptowalne	
				Ciężkie uszkodzenie ciała	Minimalnie (kilka razy w roku)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
				S = 3, Średnie	E = 1	P = 0.5	R = 1,5 Akceptowalne	
5.	Kontakt z materiałami (smary, oleje) negatywnie oddziałującymi na organizm	Naprawy pojazdu, eksploatacja, brak rękawic ochronnych	Uczulenia, mdłości, złe samopoczucie	S = 3, Średnie	E = 3	P = 0.5	R = 4,5 Akceptowalne	Zlecenie wykonywania przeglądów, Stosowanie rękawic ochronnych przy wykonywaniu obsługi codziennej pojazdu
		Absencja		sporadycznie (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia		
		Niestosowanie rękawic przy manipulacji płynami		S = 3, Średnie	E = 3	P = 0.5	R = 4,5 Akceptowalne	Stosowanie odzieży roboczej (rękawice ochronne), stosować się do zaleceń producenta środków
		Nieprzestrzeganie zasad higieny osobistej		Absencja	sporadycznie (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
6.	Nawierzchnia drogi	Wypadek spowodowany złym stanem nawierzchni	Potłuczenie, kalectwo, śmierć	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Przystosować prędkość pojazdu do warunków jazdy
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrozenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
7.	Pojazd	Pożar Niesprawna instalacja elektryczna	Poparzenie	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	Terminowe przeglądy instalacji elektrycznej oraz sprzętu ppoż.
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
		Niesprawny układ zasilania paliw		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Terminowe przeglądy techniczne samochodu
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
8.	Sprzęt gaśniczy	Pożar Brak sprzętu gaśniczego	Poparzenie	S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 18 Akceptowalne	Terminowe przeglądy sprzętu ppoż. Zakup brakującego sprzętu gaśniczego
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
		Niesprawny sprzęt gaśniczy		S = 15 Bardzo duże	E = 6	P = 0,5	R = 45 Małe	
				Jedna ofiara śmiertelna	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
9.	Gorące powierzchnie, czynniki (układ wydechowy i chłodzenia silnika)	Układ wydechowy i układ chłodniczy samochodu.	Poparzenie	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie instrukcji obsługi pojazdu, wprowadzenie bezwzględnie obowiązku stosowania rękawic roboczych
					Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, ale możliwe	
10.	Wymuszona, stała pozycja podczas pracy	Wielogodzinne prowadzenie pojazdu. Praca w jednej pozycji, stanowisko pracy niezgodne z zasadami ergonomii	Bóle barków, schorzenia układu ruchu (zwyrodnienia kręgosłupa i stawów)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Ergonomiczne siedzisko, przerwy w pracy, przestrzeganie zasad bhp w pracy
					Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, ale możliwe	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI

Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
11	Wibracje	Drgania układu napędowego, drgania powodowane nierównościami dróg	Zmęczenie drganiami, choroby wibracyjne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Dobry stan techniczny pojazdu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, ale możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
12.	Upadek, poślizgnięcia	Dojście do samochodu, śliskie powierzchnie (mokre, oblodzone), nierówne i uszkodzone płytki, warunki atmosferyczne, wsiadanie i wysiadanie z pojazdu	Ogólne potłuczenie, ciała, zwichnięcie, złamanie kończyn	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Odpowiednie obuwie, stosowanie się do instrukcji stanowiskowej. Zachowanie należytej ostrożności. Ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, ale możliwe	Potrzebna jest kontrola	
13.	Hałas	Hałas pochodzący ze źródeł zewnętrznych, i wewnętrznych (ulica, praca silnika)	Uszkodzenie słuchu	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Dobry stan techniczny pojazdu, wygłuszenie kabiny
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
14.	Przeciążenie narządu wzroku	Wielogodzinne prowadzenie pojazdu, praca w trudnych warunkach atmosferycznych, oświetlenie, olśnienie	Osłabienie widzenia, bóle oczu, łzawienie	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Prawidłowe ustawienie świateł, robienie przerw podczas jazdy, okulary „odpoczynek dla oczu”
				Absencja	Częsta (codzienna)	Tylko sporadycznie możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
15.	Napad	Przewożenie wartościowych przedmiotów, dobry samochód	Śmierć, kalectwo, potłuczenie	S = 15 Bardzo duże	E = 3	P = 1	R = 45 Małe	Szkolenia, alarm osobisty, wzmożona uwaga
				Jedna ofiara śmiertelna	sporadyczne (raz na tydzień)	Tylko sporadycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
16.	Skaleczenie	Uszkodzone powierzchnie czyszczonych przedmiotów, (karoseria samochodu), Wykorzystywane narzędzia (podnośnik, klucz do wymiany koła)	Urazy dłoni (otarcia skóry, skaleczenia)	S = 3, Średnie	E = 6	P = 3	R = 54 Małe	Stosowanie rękawic roboczych, wzmożona uwaga, zwłaszcza podczas wymiany koła, ograniczanie pośpiechu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Praktycznie możliwe	Potrzebna jest kontrola	
17.	Wymuszony kontakt z wodą	Przygotowywanie wodnych roztworów środków myjących. Mycie samochodu	Alergie, schorzenia reumatyczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Przestrzeganie procedur instrukcji. Nakaz stosowania środków ochrony indywidualnej, w tym rąk (rękawice)
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
18.	Praca w zmiennych warunkach klimatycznych	Praca w różnych porach roku, Wchodzenie i wychodzenie z szoferki pojazdu	Przeziębienia	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Dostosowanie mikroklimatu do subiektywnego odczucia komfortu cieplnego, zależnego nie tylko od temperatury i wilgotności, ale i od sposobu ubierania się
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	

ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI FIZYCZNYMI I PSYCHOFIZYCZNYMI								
Lp.	Zagrożenie	Źródło zagrożenia	Możliwe skutki	Oszacowanie ryzyka / dopuszczalność ryzyka				Działania Profilaktyczne
				Skutki (wsk. „S”)	Ekspozycja (wsk. „E”)	Prawdop. (wsk. „P”)	Kategoria Ryzyka „R”	
19.	Stres	Narzucone tempo pracy Koncentracja uwagi, Przeciążenie pracą, Konflikty międzyludzkie	Choroby ogólnoustrojowe, bezsenność, depresje, nerwice	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Właściwa organizacja pracy-zadania dostosowywane do możliwości psychofizycznych pracownika, Dobra atmosfera, wsparcie osób nadzorujących, szkolenia stanowiskowe, w tym zakresie metod odreagowywania stresu
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI BIOLOGICZNYMI								
20.	Czynniki biologiczne	Kurcz, utrzymanie samochodu w odpowiedniej czystości, wymiana koła	Grypa, zapalenie płuc, gruźlica płuc	S = 3, Średnie	E = 6	P = 1	R = 18 Akceptowalne	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny, badania lekarskie, szczepienia
				Absencja	Częsta (codzienna)	Mało prawdopodobne, choć możliwe	Wskazana jest kontrola zagrożenia	
ZAGROŻENIE CZYNNIKAMI CHEMICZNYMI								
21.	Czynniki chemiczne	Szkodliwe substancje chemiczne: paliwo, smary, środki pielęgnacji nadwozia i tapicerki, elektrolit akumulatora	Uczulenia, bóle głowy, podrażnienia błon śluzowych nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie, zatrucia, poparzenie chemiczne	S = 3, Średnie	E = 6	P = 0,5	R = 9 Akceptowalne	Przestrzeganie instrukcji, badania lekarskie Przestrzeganie instrukcji obsługi pojazdu, wprowadzenie bezwzględnie obowiązku stosowania rękawic roboczych.
	Pyły	Pył powstający podczas ruchu pojazdu w trudnych warunkach drogowych	Uczulenia, bóle głowy, pieczenie oczu, podrażnienia błon śluzowych nosa, oczu, krtani, złe samopoczucie	S = 1, Małe	E = 3	P = 1	R = 3 Akceptowalne	
<p>Uwagi: Zapewnić, że ryzyko zawodowe pozostanie co najwyżej na tym samym poziomie: Brak lub niestosowanie zabezpieczeń powoduje podwyższenie kategorii ryzyka, tzn. zwiększa prawdopodobieństwo zaistnienia wypadku, choroby</p>								

* S – skutki, E – ekspozycja P – prawdopodobieństwo, R – ryzyko

Ryzyko na stanowisku pracy kierowca jest akceptowalne po ocenie. Pomieszczenie pracy i ich wyposażenie zapewniają pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracownicy są poddawani lekarskim badaniom profilaktycznym. Instalacje elektryczne mają aktualne badania ochron przeciwporażeniowych. Pracodawca dąży do takiej organizacji, aby stanowisko pracy zapewniało wygodny i bezpieczny dostęp użytkującym je pracownikom.

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia
Nr 86./2013 Starosty
Słupskiego
z dnia 25. listopada 2013 roku

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany (a) .....
(imię i nazwisko)

zatrudniony (a) w Starostwie Powiatowym w Słupsku, zapoznałem (am) się z ryzykiem
zawodowym i kartą informacyjną o zagrożeniach na stanowiskach pracy zgodnie z opracowaną
Kartą Oceny Ryzyka dla stanowiska:

.....

.....
(data i podpis pracownika)